

HADVERŐ NEM VOLT BARLA DIÁK,
ÉN JÁMBOR, GÖRÖGÖS, KOPOTTAS
ŐSÖM.

ELMARADT TÖHÖTÖM SEREGÉTŐL
AMA VÉRESŐSZÖN.

ÁTHÁGTA A MESZEST A SEREG,
ÜSZKÖS FALVAK KÜLDTEK UTÁNA
ÁTKOT
S NEM KERESTE A SEREGBEN SENKI
KIS BARLA DIÁKOT.

Ő OTT MARADT A DÚLT FALVAK
KÖZÖTT.
VIRÁGOS KUNYHÓ ÉPÜLT A
ROMOKRA
S KIZÖLDÜLT A MEGSEBZETT
VIDÉKNEK
MINDEN VÉRES BOKRA.

ZÚGVA NYARGALT A HŐSI SEREG
A RESZKETŐ, BÉRCES ERDÉLYEN
ÁLTAL.
BARLA MARADT, RÓTT, SZÁNTOTT,
ÁLMODOTT
EGY KIS SZLÁV LEÁNNYAL.

(ADY ENDRE: GYÁVA BARLA DIÁK)

XXV. évfolyam 10. szám
2018. október

Bulányi György: Istenem	3877
Kaszap Márta: Álmodom...	3878
Gromon András: Kedvenc közhelyeink	3881
Bulányi György: Egy dénár	3883
Csontos Barna: Gondolataim...	3885
Kovács László: Ébred!	3887
Balogh László: Gondolatok...	3889
LEVELESLÁDA	3890
Baranyai Béla: A jelenlétből fakad minden	3896
Varga László: Személyes emlékek	3897
A. Schneider: A helyes katolikus válasz	3898
Merza József: A következő lépés	3901
Miklovicz László: Homília...	3903
Faragó Ferenc: Tanyai szilánkok...	3904

«Az emberi elköteleződés folyóirata – családunkért, nemzetünkért,
mindenkiért – Isten Országá megvalósulásáért.»

Elérhetőség: koinonia_tarsak@omail.com

BULÁNYI GYÖRGY

ISTENEM!

Annyi év, annyi év, A szerelem tart-e még? – kérdezte Babits Mihály. S én válaszolhatom-e – nem is tudom már, kit idézve – hogy: 'Talpig nehéz hűségben...'

Ennyi év után a rendes Jézus-tanítványok már mind vértanúk. Én kanalizom kevésbé forróan a levest, s korunkra megokosodott a Sátán? Tudja már, hogy csínján kell bánni a

gyilkolással, inkább rothasztani kell, mert az sokkal hatásosabb.

Tegnap délután válaszok helyett verseket olvastam. Ma már tudok annyit mondani, hogy 40 évig tudtam a választ, mert igen mondtatok a válasza, amit kitaláltam. Mért tudtatok? Mert fiatalok voltatok. S ha gondosan kielemeznénk a *tanítvány* szó összes újszövetségi előfordulásait, szolidan megállapítható lenne, lehetne benne a srác vonás. '52-ben Kuliék tanyáján a debreceni határban egyedül én voltam 33 évemmel öreg, Jézus korú.

Ti jó tíz évvel fiatalabb voltatok. '76-ban, mikor bíborost látogattunk, a negyvenes éveitek elején jártatok, de a látogatók derékhad a húsz évvel fiatalabb volt nálatok. S Baracsára is húsz évesek mentek. Találhatok én ma ki akármit, tudhatok én ma akármit. Jézusra sem tisztos nagyapák s ért korú szülők, akiket a tizenévesek leösznek, bólintottak rá.

Ha egy jezsuita megvénül, munkára használhatatlan lesz, az év elejei status domus-ba beírják *Stephanus Kovács orat pro societate* (Kovács István imádkozik a Társaságért). Ha majd megvénülök,

erre szakosítom magam. Hogy aki tudja, hogy merre van a hazánk útja, találjon tizenéveseket, akik rábólintanak arra, amit tud, legyen a Bokorban újabb negyven esztendő, amikor tudjuk, hogy mi a jó, meg hogy mit jelent szeretni.

Addig meg mondom változatlanul, amit tudok, amíg van, aki meghallgatja. S hallgatom, amit Jóska-Botond-Péter mond. Mert történt azért valami körünkben e 60 év alatt. Belekerült az üdvtörténetbe, ami eddigelé a pogányság s az istentelenség fejezetében volt található. Mert, ha az emberi természet az Isten magát-megmutatása, kinyilatkoztatása, akkor Szókratész és Buddha, illuminizmus és Kommunista kiáltvány is, minden nemes emberi szándék abba a könyve való, amelyikbe Izajás és Jézus szavai találhatóak.

A Tamás-evangélium is felteszi Jézusnak a kérdést, hogy mikor jön el az Isten Országá. S a válasz: amikor a kettő egyé lesz.

Más juhaim is vannak. Azokat is ide kell hoznom. Hogy egy akol legyen és egy pásztor.

Magamnak meg csak annyit mondom, hogy nem kell feltétlenül szétzavarnom azokat, akik az elmúlt félszázad folyamán hűségeseeknek bizonyultak. Ámen.

KASZAP MÁRTA

ÁLMODOM EGY HELYRŐL...

Megjegyzés 2001 június 4-én: Első lelkigyakorlat az iskolában, Szentantalfán. Ezt az előadást készítettem. Hozzászólás kevés érkezett. Jelen voltak: Gyurka bácsi, Acél hp, György hp, Bisztrai Gyuri, Garay Bandi, Kaszap hp, Merza Jocó és Erzsi, Dombi hp, Hidvéghy Évák, Az akkori előadásommal ma is teljesen azonosulok, s az azóta eltelt időben a fejlődés eszerint halad.

1. Indítékaim

1972-től ismertem meg a Bokor közösségekben az igaz Evangéliumot. Hálás vagyok ezért elsősorban családomnak, ahol olyan életre neveltek egészen felnőtt koromig, mely jó táptalaj volt az Evangélium befogadására. S hálás vagyok Kaszap Lacinak, Istvánnak, Halász Bandi bácsinak, Kertész Jutkának, Bulányi Gyurka bácsinak. És hálás vagyok még sok mindenkinek, akiket nem tudok felsorolni, oly sokan vannak.

A radikális evangéliumi élet arra indított minket, hogy lakótelepi házunkat eladva egy kertes házat építsünk 1981-től, barátainkkal közösen, s azt megosszuk másokkal is. Ekkor fiatal házaspároknak adtunk otthont, Dévai Zoli és Ági barátainkkal együtt.

Volt olyan időszak, hogy nyolc család laktunk együtt, sokféle munkát megosztva, sok mindent közösen használva. Ez az időszak a mai napig is tart. Ekkor már valamiféle aktívabb osztozási igény volt bennünk.

A környezet és természet iránti felelősségünk 1982-től épült folyamatosan, s a méregmentes kertészkedéssel kezdődött. Tanultam, tanítottam különböző közösségi rendezvényeken ezzel kapcsolatos ismereteimet. Az ökológikus gondolkodásmód fejlődésével egyre nagyobb felelősségünk ébredt a Földért, észrevettük, hogy gyökeres társadalmi változásokért kell tennünk, nem elsősorban a bajokat orvosolni, hanem elsősorban a megelőzésért dolgozni. Megismerkedtünk egy egész sor magyarországi kezdeményezéssel. Hat évvel ezelőtt 1989-ben már ezzel a céllal Istvánnal, Edinával és Ákossal végiglátogattunk jónéhány hollandiai és németországi biofarmot vagy kis ökofalut, hogy bátorítást nyerjünk az elinduláshoz, életmódváltáshoz.

Ezután találkoztunk a hutteriekkel. Először Gyurka bácsi és Simonyi Gyuszi, itt Magyarországon. Majd Vadovics Kristóf, aki most már Edina férje, volt kinn fél évig egyik amerikai közösségünkben, 1991-ben. Később, 1992-ben Edina fél évig, én két hétig Spring Valley-ben. Majd 1993 második felében fél évig angliai falujukban István, Ákos, Gábor, Atilla és én. Rendkívüli élmény volt számunkra élő példájuk.

Most tehát itt állunk és szeretnénk megalkotni álmaink faluját.

A gondolkodásom erről a faluról napról-napra változik, eredőjében pozitív irányban. Az elmúlt egy évet szinte teljes egészében arra szántam, hogy ezért a faluért dolgozzak. Több munkahely-ajánlatot tettem félre ezért. Mai szavaimat hangos gondolkodásként osztom meg veletek. Amit megígérhetek az az, hogy életemet, gondolkodásomat, tetteimet hibáimmal, bűnbánatommal együtt a Szeretet-életnek rendelem alá.

2. Pontosabb elképzeléseim

Bennem az ökológiai szempontok rendkívül erősek, úgy élem meg, ha erre nem figyelünk, akkor nem azt tesszük, amire szükség van.

Azt gondolom, hogy a jézusi élet és az ökológikus élet jól megférnek egymással. Jézus a mi hitünk szerint fontosnak tartotta az evilági életet. Nem lehet, hogy mi ne törődjünk az eljövendő nemzedékek életterével, nem lehet, hogy eléljük előlük a jövőt.

Sőt azt gondolom, hogy ez az a kérdés, melyben hősies kiállást kell tanúsítanunk, önmérsékletre, önfegyelemre törekedve, a pénz hatalmát megtörve, embertársainkkal osztozva, mindenkit segítve.

A Föld mindenkié. Csak köztulajdonban tudom elképzelni. (Ma Magyarországon egy emberre egy hektárnál valamivel kisebb terület esne. Mi remélem ennél az átlagnál kevesebbet fogunk használni fejenként, akkor is ha később erőssé válik a közösség anyagilag is.)

A megépítendő falu modell olyan kell, hogy legyen, amit átlagemberek is követni tudnak, ahova szívesen jönnek az emberek. A szerzetesrendi közös élet, a hutterieknél megtapasztalt családos közös élet túl szoros, nem tud szélesan alkalmazhatóvá válni. Mi pedig azt szeretnénk, hogy a jézusi közösségek behálózzák az egész földet. Úgy érzem, saját egyéni alkatom kész arra, hogy szigorú, családos szerzetesi életet éljünk, teljes vagyonszövetséggel, de akkor a mostani családi, Bokor és más emberek kizáródnak, nem tudnak ilyen nagy váltást egyszerre lépni, minthogy kialakult egzisztenciát, lakást, kapcsolatokat nem könnyű elhagyni a bizonytalannak látszóért. Ha viszont egy szerves átmenetet tudunk kialakítani, akkor nagyon vonzóvá válhat. Valamivel több önálló életet képezek el a családok számára. Ezt részletezni fogom jobban a továbbiakban.

Teljesen fokozatos, harmonikus, de céltudatosan haladó megvalósítást tartok megfelelőnek.

Egyrészt van a Bokor-közösség élete, mely nagyszerű életteret kap ezzel a szentantalfai lehetőséggel, hogy rengeteg mindent rendezhet itt a közösségek épülése, fejlődése, pihenése, barátkozása, munkája céljából. Ezeket a lehetőségeket meg kell fizetni természetesen a legméltányosabb áron. Azaz, aki nem száll be például az iskolavásárlásba, az fizet az ott töltött időért. Aki beszáll a vásárlásba az két évig nem fizet. Ez a fizetés bekapcsolódhat a leendő zöld bankos elszámolási rendszerbe, ahol cserélünk munkát, tárgyakat, információkat, tudományt, stb., azaz a fizetés lehet segítség is. Összefüggést dolgozunk ki a zöld forintos és a valóságos pénzrendszer között, de a közösségen belül mi a pénzt csereeszköznek tartjuk csak.

Ennek a belső banknak a működtetése kezdetben nagyon komoly adminisztrációs és beszámolás (gazdasági hírlevél) tevékenységet igényel. Meg kell alkotnunk egy információs rendszert, amely fokozatosan fejleszhető, bővíthető, s lassan kényelmessé teszi az adminisztrációt. Egyelőre ehhez csak feljegyzéseink vannak, hozzávetőlegesen

pontosan, de ez is már sok időt, odafigyelést kívánt. Úgy gondolom, hogy ez a tevékenység már egy munkahelyet feltételez valamelyikünk számára, természetesen ehhez hozzákerül még más fontos feladat is, mint például az események feljegyzése, pályázatírás, pénzkezelés, gazdasági vezetés, munkaszervezés stb.

Egyelőre ez egy munkahely, később ez biztosan több ember munkáját fogja igényelni. A fizetés részben zöld forint, részben valóságos forint lesz.

Másrészt vannak azok a családok, egyének, akik szép sorban el tudják határozni, hogy itt szeretnének élni. Egy család akkor tudja elhatározni ezt, ha megélhetési lehetőségeit – tisztán - látja, s egyébként a család eljutott arra a

döntésre, hogy kell változni életének, ki kell vonulnia a kapitalizmus által nyújtott szorítóból, barátaival összefogva valami más társadalmi modellt kell megélnie és tanítania. Nagyon jó dolog, ha akad olyan család, aki nemcsak a saját családja megélhetését tudja biztosítani, hanem munkát tud teremteni másoknak is. A munka teremtéséhez lehet, hogy nem kell jelentős tőke, esetleg átmenetileg kívül végzi a családfő. Lehet, hogy kell tőke, amit saját vagyonból, pályázattal, adománnyal tud megteremteni. A belső banki elszámolásba minden bekerül, bármilyen forrásból teremtődik a munkahely. Ha még csak a család részéről a jövedelemből, akkor az még nem kerül be a zöldbankba. Első elképzelésem szerint az iskola, mint közös tulajdon adhat zsilipszerűen otthont az első letelepedni szándékozóknak. Valószínűleg érdemes a tetőterét is megcsinálni, hogy több célra alkalmas lehessen. Például el tudom képzelni, hogy egy család és egy idős ember jelenlegi állapotában is elférhet. Ha sikerül a felvonulási épületet megcsinálni úgy, hogy a táborozási feltételek kialakuljanak, akkor ott lehetne megvalósítani a közösségi nyaralásokat. Ez akkor nagyon fontos, ha akad már olyan család, aki le akar költözni. Idős barátunk, testvérünk máris volna, csak legyen lehetőség.

Később, ha megteremtődnek a lehetőségek, igény van rá és pénz is, akkor elkezdődhet Bokorligeten a közösségi épület építése is, melynél nagyon vigyáznunk kell, hogy ne tűnjék hatalmasnak, mégis nagyon sokfunkciós lehessen. Ez természetesen közös tulajdon lenne. Ez lenne később a zsilipszerű lakásmegoldás a leköltözni szándékozóknak, hogy amíg nem épült meg meg saját otthonuk, addig itt lakhatnának. Amint megépült otthonuk, átadhatják

helyüket a következő családnak. Ebben az épületben lennének kicsi apartmanok idős barátainknak, fiatal házásoknak. Itt lenne minden közösségi célú helyiség is. (Közösségi terem, kápolnával, ebédlő, konyha, raktár, könyvtár, zeneterem, tornaterem, stb.)

Azt képzelem, hogy a családok önálló házakat építenek. Mindenkinek munkát teremtünk, vagy maga meg tudja szervezni. Mindenki a másikra gondolva is teremti meg a munkalehetőségeket. Senki nem szűkölködik, testvéri segítség mellett készülnek az otthonok. A munkával szerzett jövedelmek minden családnak saját kezelésben vannak, mindenki megadott arányban táplálja a közös költségeket, fejlesztéseket, adásokat, mindent. Lehet, hogy a fizetése részben zöld elszámolásban egyenlítődik ki a közösségen belül.

Munkahely lesz a gazdaság, a közös háztartás, tanítás, szociális munka: öregek ellátása, szegénygondozás, kézműipar, műszergyártás stb. Munka lesz a harmadik világból érkező tanulók tanítása, a népfőiskola működtetése, a könyvkiadás stb. A menekültekkel való törődés, vagy a hajléktalanokra figyelés. A külföldi kapcsolatok ápolása, belső és külső kommunikáció. Minden fizetés egyforma lenne, mint az ausztráliai mintafaluban. Senki nem merülne ki a munkában úgy, hogy ne tudjon másokkal törődni. Jó lenne, ha a munkahelyek úgy készülének, hogy közös tulajdonná válnának. A nyereség a közösségé, mindenki egyforma fizetésért dolgozik.

Mindenkiben megbízunk, szeretettel segítjük, figyelmeztetjük egymást. Szerény életvitelre törekszünk, mert egyik legfontosabb dolgunk a keveset fogyasztás. Szavainkért, tetteinkért egymás előtt felelősek lennénk.

Azt képzelem, hogy lesz boltunk is, melyet szintén munkahelyszerűen működtetünk. Minden olyan dolgot be kell szereznünk ide, ami a természet és környezetvédő élethez fontos, a mindennapi élethez fontos. Szentantalfa lakói és a környező faluk is használhatják. Az elszámolások itt is keveredhetnek, lehet, hogy a péküzem dolgozói adnak kenyeret, s elvisznek számukra szükséges dolgokat. A külső lakókat is bevonhatjuk a cserekereskedelmünkbe, sőt más közösségeket is.

Szeretném, ha nem lenne olyan sok teljesen közös étkezés, mint a hutterieknél, hanem azt tartanám a családok számára megfelelőnek, hogy reggel és este, valamint munkaszüneti napokon a családok saját otthonukban étkeznek, maguk készítik ételüket. Hétköznap együtt ebédel a közösség, ezzel segítve a családokat, s valamennyire közösségi alkalommá téve az étkezést. Emellett az idősek, vagy egyedülállóak közösen étkezhetnek, mindig lenne persze ügyeleti beosztás, stb. Természetes az is, hogy közös ünnepléseknél lennének közös étkezések. Mindenki mindenkit vendégül láthat, jönnénk mennénk

egymásnál, de ezt sokszor kell, hogy az egyéni igények táplálják. Rendkívül fontos a vezetők éber figyelme, hogy senki ne váljék társtalanná, árvává.

Azt képzelem, hogy jézusi értékrenddel, bizalommal, egymást segítséssel szépen kialakulhatnak a munka, pihenés, közösségi programok, melyeknek ott is lenne tetszőleges és majdnem kötelező jellege is. Azt képzelem, hogy aki ott szeretne élni, az nyitott arra, hogy megállapodjunk közös rendben, szabályokban. Az odalátogató Bokortagok később már szintén ehhez a renchez kell, hogy alkalmazkodjanak, úgy mint a vendégek is.

Folyamatos munka lenne a közösségépítés, a legkülönbözőbb belső programokkal, s a kívülre menő apostolkodással. Akik közösségi munkákat végeznek, azokat a közösség ezekre a munkákra megkéri, és fizeti zöld forinttal, termékekkel, pénzzel.

Vezetőket választunk, akikre megválasztásuk ideje alatt bizalommal hallgatunk, döntéseiket elfogadjuk. Amint nem tudják csinálni a vállalt feladatot, másokat választunk. Nem kapnak magasabb díjazást, ugyanúgy lesz mindenki megfizetve. Ha másik munkát folytat később, az ugyanolyan értékes lesz.

A közösség elképzelésem szerint erős lesz attól, hogy szeretetre épül, a pénz csak követi az életet, nem kamatozik, csak gazdákat cserél. Kívül nem tartjuk bankban a pénzünköt, sem hitelt, sem kölcsönt nem veszünk igénybe. ezt elméletileg is megtámogatva, terjesszük is.

Ha valaki elfárad ebben a közös egyeztetést igénylő, megállapodásokat betartó életben, akkor eltávozhat békében. A háza, zöldbank-számlája megmutatja, hogy mit kap a közösségtől. Egészen természetes, hogy csak a közösségnél értékesítheti mindenét.

Minden munkahelyet úgy kell megteremtünk, hogy bárki helyettesíthető legyen, erre mindenkinek törekednie kell. Külső segítségeket mindig el kell fogadnunk, minden segíteni akarónak munkát kell találnunk.

A közösség kezdeti álmát mindvégig őrizni kell, mindenkinek figyelni kell rá.

Az istentiszteleti rendet közösen megbeszéljük és megállapodunk. Tartózkodunk az erőszaktól, befelé is. Mindenben. Fórumot teremtünk az új ötleteknek.

Kereszteléshez hasonló befogadó ünnepet teremtünk ahhoz, hogy a valóban felelős tagok közösen dönthessenek arról, hogy alakítjuk szabályainkat A vezetők minden nap egyeztetnek. Szükség szerint a következő szintű vezetőkkel, s közösségi tagokkal.

Egy idő után reményeim szerint eggyé válhatunk mindenben. Mégis a fent elmondottak minden bizonytalankodó barátunkat megnyugtathatnak, egyáltalán nem érezné senki, hogy valamit el akarnak tőle venni, hanem vonzóvá válna, s nem lesz elég a hely

Bokorligeten. Ez a megoldás szervesen engedi fejlődni a hagyományos közösségi életet és a közbirtokosság felé haladót is.

(szerkesztői lábjegyzet: Egy kihűlt régi ügyünk? Mi a véleményed a jelen helyzetet, a mostani kezdeményezéseket ismerve? Miért nem született meg 'ez a hely'? Miért nincs ilyen hely Magyarországon?

Vannak-e a közösségeitekben rendszeres találkozó, program-megbeszélések és közös lelki-testi megmozdulások, közös-kassza, közös támogatótjaitok?

Notabene: Mi a helyzet a szektákkal? Kisegyházakkal? Nazarénusokkal? Mit tudtok róluk? De nem: Mit hallottatok róluk!?)

GROMON ANDRÁS

KEDVENC KÖZHELYEINK – AVAGY AZ ÖNZÉS NÉPSZERŰ IDEOLÓGIÁJA

Nem azért vagyunk a földön, hogy szórakozzunk!

Roppant tetszetősen hangzik ez. Komolyságot, megfontoltságot sejtet. Behatóbb vizsgálat nyomán azonban kiderül, hogy a komolyság, a megfontoltság csak álruha. De mit takar? Kiderül, ha megnézzük, kik és miért szokták alkalmazni ezt a közhelyet.

Úgy tűnik, főként azok, akik nem tudnak – nem szoktak kikapcsolódni, pihenni, „szórakozni”, mert szünet nélkül komoly dolgokkal foglalkoznak, nevezetesen dolgoznak, bár helyesebb lenne ezt mondani: robotolnak, hajtanak, „güriznek” – nem éppen kényszerből, nem a pusztta megélhetésért (nem is urak önkényéből és korbácsai alatt), hanem az egyre jobb megélhetésért, az egyre nagyobb jólétért, látástól-vakulásig.

Ők azok, akik számára nincs hétköznapi és vasárnap, nincs különbség dologidő és karácsony között, ők azok a „szolgák”, akik nyugodtan elmondhatnák, hogy „*mi Urunk: a Pénz*” (Ady). – S talán ide sorolhatjuk azokat is, akik nem megtollasodás érdekében hajtanak éjt nappallá téve, hanem egyszerűen attól rettegnek, hogy ha egy pillanatra abbahagynák a sürgés-forgást, egyszerre föltáruhá elöttük életük értelmének kérdése, és nem tudnának mit felelni. Ezért ők azok a „szolgák”, akik nyugodtan elmondhatnák: „*mi Urunk: a Munka*”.

Elmondhatnák, ha becsületesek lennének.

De nem azok. Ehelyett ideológiát gyártanak, bizonyítványukat magyarázandó, mondván, „nem azért vagyunk a földön, hogy szórakozzunk”. *Bűnből kovácsolnak erényt*, az álkamolyság látszatát keltik, komorságukat rejtendő, s azt a végzetesen beszűkült világnézetet, amelynek számára az egyetlen valóság az, ami megfogható, s amit a Pénz szimbolizál. Ráadásul „savanyú a szőlő”: hiszen szeretnének ők „szórakozni”, szeretnének időről időre (vagy véglegesen is) kilépni a

taposómalomból, de nem mernek: félnek a veszteségtől, illetve attól, hogy rájuk szakad életük céltalansága.

Pedig ha kizárólagosan nem mondhatjuk is, hogy azért vagyunk a földön, hogy szórakozzunk, annyit mindenképp mondhatunk, hogy azért *is* vagyunk a földön. Isten talán nem annyira komolyságában, mint inkább jókedvében teremtette az embert, a *homo ludens* igazán Isten képmása, és a transzcendenciának egyik legvilágosabb megnyilvánulása és bizonyítéka itt a földön: a szó eredeti, tiszta értelmében vett játék, „szórakozás”.

Mosom kezeimet!

Lényeges elemei ennek a szemléletnek, illetve magatartásnak:

a) *A felelősség nem vállalása.* Pilátus egy közösen végrehajtott gyilkosságban sem a felelősség rá eső részét, sem a tisztéből fakadó végső felelősséget nem vállalja. Helyzetéből fakadóan az átlagember ilyen súlyú ügyekben nem is vállalhatja a végső felelősséget, de a baj az, hogy a felelősség rá eső részét sem vállalja (pl. háborúzás, éhezők éhezni hagyása). De kibújik a szög a zsákból a hétköznapi ügyekben, amelyekben a lehetséges végső felelősséget sem (még kevésbé) vállalja. Ártatlansági örületben szenved.

b) *A felelősség áthárítása.* A nem-vállalás lehetne még pusztán gyávaóság, az áthárítás már kifejezett rosszindulat jele. Megbélyegez és elítél.

c) *Mások előtt tisztának látszani akarás.* Ez nagyon lényeges. Lehet a tényállás akármi, az huszadrangú, de az ilyen ember számára, mondhatni, szinte végső érték az, hogy mások tisztának lássák őt. Mert ha ezt sikerül elérnie, akkor tudja csak tisztának látni saját magát. Ebből is következik:

d) *A saját lelkiismeret nem fontos.* Első pillanatra úgy tűnik, nincs is. De még Pilátusnak, az igazi nagy kutyák egyikének is van: „*Én semmi vétket sem találok benne*” (Jn 18,38; 19,6.12). Ám lelkiismeretét „saját jól felfogott érdekében” elaltatja. Mint mindenki, aki az ő szellemében cselekszik. Ezek után nem csoda, ha oly fontossá válik az ilyen ember számára, hogy mások tisztának lássák. Belső iránytűjét elvetette, kénytelen külsőkhöz igazodni.

e) *Belső hazugság.* Az előző négy mozzanat mindegyike belső hazugságot takar. Csak ennek a hazugságnak az árán és alapján lehet a felelősséget nem vállalni, másokra áthárítani, tisztának látszani és lelkiismeretet elaltatni. A belső hazugság azonban csak úgy lehet megnyugtató, ha mások megerősítik. Ezért feltétlen elemként társul hozzá:

f) *A képmutatás.* Pilátus vizet hozat és a nyilvánosság előtt megmossa kezeit. Nemcsak tisztának látszani akar, hanem meg is játssza a tisztát. A képmutatás itt tökéletes. A legtöbb embernek erre nincs módja (meg elég fantáziája sem), ezért a képmutatás többnyire

szimbolikus, azaz szóban történik: elmondja, ő maga mennyire ártatlan, mások mennyire hibásak, s eközben természetesen bőségesen él a bemocskolás és a rágalom eszközeivel.

g) *Látványosság.* Akár tettekkel, akár szavakkal történik a képmutatás (akár mindkettővel), lényeges kelléke a látványosság, illetve a nagyhangúság, hiszen a hatásosság nagy mértékben ettől függ. Színészi eszközökkel mindent el lehet érni azok körében, akik szintén „mossák kezeiket”, s akik így gondolkodnak: „Ha te elhiszed, amit én hazudok neked, akkor én is elhiszem, amit te hazudsz nekem.”

Az ember nem élhet pénz nélkül!

Alapvető képmutatás rejlik a közhelyekben: sokkal többet (és mást) akarnak mondani, mint amennyit ténylegesen mondanak, ráadásul egy (többé-kevésbé) igaz állítással akarnak valami nem-igazat mondani. Az emberi rafinéria mintapéldái.

Ahogy ez a közhely is. Nem azt akarja mondani, amit mond, hogy az ember nem élhet pénz nélkül, hanem mást-többet: az ember nem élhet sok pénz nélkül, pontosabban talán: nem élhet anélkül, hogy ne törekednék arra, hogy *egyre több pénze* legyen. S ez az a hamis állítás, amelyet az igaz állítással tulajdonképpen szándékol, mert hisz amióta kialakult a pénzgazdálkodás, azóta csak egészen kivételes emberek és egészen kivételes helyzetekben élhetnek meg pénz nélkül, de egyébként közvetve még annak is köze van a pénzhez, aki kizárólag könyöradományokból (tegyük fel: csak természetbeni adományokból) tartja fenn magát, koldulással.

A pénz használatának a „szükségszerűségéből” azonban nem következik az egyre több pénz szerzésének szükségszerűsége, és itt van a *csúsztatás*. Ugyanaz a képmutatás rejtőzik ebben a közhelyben, mint abban, hogy „ennünk kell ahhoz, hogy élhessünk”. Mindkettő látszólag a létminimumra törekvést akarja igazolni (ami különben is fölösleges), valójában pedig a létmaximumra törekvést (természetesen a ki-ki számára elérhető határokon belül).

Vajon hogyan vélekedett *Jézus* a pénz szükségességéről? – Óvakodnunk kell a felszínes, „elutasító” választól, amely abból indul ki, hogy a pénzt rá kell hagyni arra, akinek a képe rajta van (a mammont a Mammon Urára: Mk 12,17), vagy abból, hogy a pénz csak arra való, hogy segítsünk a rászorulókon (példabeszéd a hamis sáfárról: Lk 16,1-9).

Mindkettő igaz. De az is igaz, hogy *Jézus* nyilvános működésének megkezdéséig minden bizonnyal pénzt (is) keresett és pénzzel (is) fizetett megélhetése érdekében, s ha nyilvános működése idején nem foglalkozott is a pénzzel, olyan adományokból tartotta fenn magát (és tanítványait), amelyek legalább részben pénzt kellett hogy jelentsenek, különben nem

olvashatnánk, hogy *Júdás* megdézsmálta a kasszát (Jn 12,6). Ettől persze még igaz marad, hogy a létminimum biztosítása mellett (végső esetben annak ellenére is) a pénz arra való, hogy megsegítsük a rászorulókat. Míg egy szép napon talán eltűnik a pénz, és visszatér az egyetlen normálisnak látszó megoldás, a cserekereskedelem.

A pénz nem boldogít, de...!

Sajátosan befejezetlen ez a közhely; de csak látszólag befejezetlen, mert befejezése nagyon is megvan alkalmazója fejében, és gyakorlatilag bármely hallgató fejében is, hiszen tudja, mi szokott lenni *a folytatás*. Ilyesmi: ...jó, ha van; ...szükséges; ...nem árt, ha van; s talán a legfontosabb: ...nélküle nem lehet boldogulni. Ez a „befejezetlenség” jól és élesen fejezi ki a közhelyek egyik, egyébként rejtett, kettős tulajdonságát: többnyire van bennük „sejtető”, „utaló” elem, azaz nem mondják ki világosan, értsd: teljes nyíltsággal a beszélő gondolatát, csak céloznak rá, bár meg kell adni: egyértelműen. Ezzel párhuzamosan és részben ebből eredően van bennük egyfajta cinkosságra buzdítás: „Ugye, te is így gondolsz? Ugye, egyetértesz velem?”

Másik „formái” megjegyzésem a „nem ... de” szó párral kapcsolatos. Az esetek döntő többségében kimutatható, hogy amikor valaki ezt a kifejezésformát használja, akkor valójában „igen”-t akar mondani, tehát ténylegesen állítani akarja azt, amit szavaival tagad, csak ezt valamilyen okból elrejt. Például: „Nem mondom, hogy gyöngé írásmű ez, de... (nem is jó = szerintem gyöngé)”; „Nem feledkeztem meg rólad, de... (annyi minden jött közbe = bizony megfeledkeztem rólad)”. – Ennek értelmében e közhely *tényleges jelentése*: „A pénz boldogít.”

Lássuk most tartalmi oldalról a dolgot! Furcsa már a mondat első fele is („a pénz nem boldogít”), mert kilóg a közhelyek általános mentalitásából, amely az anyagira, a megfoghatóra, az evilágira helyezi a hangsúlyt; arra, amit legjobban a pénz szimbolizál. Úgy tűnik, a „közhelymentalitás” előtt egy pillanatra felvillan az igazság, de fontossá nem válik számára (mert nem „belülről” fakad, hanem csak „külső” valóságként ismeri föl), hiszen rögtön hozzát teszi, hogy „de”, ami egyértelműen jelzi, hogy *más a fontos* számára (vö. pl.: „Én szívesen elmennék hozzátok, de...”).

S ez a „más”: a „boldogulás”. Az a fajta életszínvonalbeli és/vagy társadalmi pozícióbeli „felszínen maradás”, „szinten maradás”, illetve folytonos előbbre lépés, amelynek legfőbb s végső soron talán egyetlen forrása és biztosítéka a pénz. Azáltal, hogy a boldogulás mellett dönt, e közhely alkalmazója voltaképpen arról tesz bizonyosságot, hogy *a boldogulástól* várja a boldogságát, hiszen az ember

életének csak egy fő iránya, fő törekvése lehet, s a vizsgált szempontból ez a fő törekvés az, hogy boldog legyen; végső fokon minden ember ezt az egyet akarja. S mivel a boldogulás legfőbb eszköze a pénz, ez azt jelenti, hogy aki a boldogulástól várja a boldogságát, az a pénztől várja, tehát úgy gondolja: A pénz boldogít. Így hát a tartalmi elemzés ugyanoda vezetett, ahova a formai elemzés alapján is jutottunk. Ám e közhely mentalitását magáévá tevő ember élete szükségképpen tragédiához vezet, mert a pénz a valóságban tényleg nem boldogít.

A szegénység nem bűn!

Mi az értelme ennek? Mi az oka annak, hogy egy ilyen pofon egyszerű igazság közhellyé válik? Alighanem eltérő válaszokat kell adni erre a két kérdésre aszerint, hogy a közhelyet ki mondja.

A *szegény ember* szájából védekezésnek hat: „Bocsánatot kérek, hogy ilyen szegény vagyok/szegények vagyunk, de ugye, ez nem bűn?!” Olyan felhanggal, amely egyúttal tartalmazza a felmentést is: „...de ez, ugyebár nem bűn?!”

Ha *módosabb*, vagy éppenséggel módos ember használja ezt a közhelyet, akkor valami leereszkedő megbocsátást fejez ki a szegény ember felé: „Na jó, jó – nem történt semmi, hiszen a szegénység nem bűn!”

Közös mindkét mentalitásban az, hogy a szegénységet rossznak tartja, a szegény embert pedig másodrangú állampolgárnak, a felhang azonban e tekintetben is *különböző*. A szegény ember részéről szégyenkezés van benne, s egyúttal a vágy a gazdagság után, vagy legalábbis a felemelkedésre. A módosabb ember részéről a valóság cinikus tudomásulvétele mellett annak jóleső érzése, hogy „én nem vagyok szegény”, de egyúttal az a mélyen gyökerező óhaj, hogy a helyzet ne változzék, a szegény ember maradjon csak szegény, én pedig maradjak csak módosabb.

Igazán *gazdag* emberek talán ritkábban használják ezt a közhelyet, s akkor valószínűleg főként öngazoló szándékkal és a szegényeken nem segítség ideológiájával: ha egyszer a szegénység nem bűn, akkor nem történt/történik semmi rossz, tehát nincs ok a közbeavatkozásra.

Ez egyúttal persze a *status quo* rögzíteni akarásának szándékát is magában foglalja.

Az ebben a közhelyben megnyilvánuló mentalitás akkor válik igazán nyilvánvalóvá, ha szembe állítjuk vele az e témára vonatkozó jézusi „közhelyet”: „Boldogok a (Lélek hatására) szegények!” (Mt 5,3). Íme, az a bizonyos távolság Makó és Jeruzsálem között!

BULÁNYI GYÖRGY

EGY DÉNÁR...

Múlt vasárnap a mise végén beszélgetünk az adyilgeti templom kapujában. Egy négy gyerekes anya elmondja, hogy a gyerekek meg a férje nem tudott eljönni a misére, de az ura megbízta őt: figyelje, hogy megemlítem-e prédikációban *az egy dénárt*. Naná, hogy megemlítettem! Pár szóval, de vastagon! Az utóbbi két-három évben Bulányitól ritkán hallható szentbeszéd dénár nélkül. Idézek a múlt vasárnapi szövegből: *Mi az, amit nem akarunk, nem teszünk és nem vállalunk? Amit Jézus mutatott nekünk. Mit mutatott? Kivonult a termelésből – már akkor, amikor a termelés még nem támadta meg a biológiai életet, de megtámadta az örök életet. Mivel támadja? Azzal, hogy lehetővé teszi a Mammon imádását, a többet birtokolni akarást, az egy dénár elutasítását s a reciprocitás, a kölcsönösség nem-vállalását, A reciprocitás nem vállalását; azt, hogy ahogy magamnak kívánom, úgy teszek veled is.*

A mai vasárnapon viszont nem kell figyelnie senkinek, hogy megemlítem-e, mert az egy dénár az előírt textus – ahogy hallottátok! Ha tetszik nekem ez az egy dénár, ha nem – erről kell beszélnem. Azt emlegetem derűre s borúra néhány éve, hogy a szőlősgazda azért ad a napszállat előtt egy órával munkába állónak is egész napi bért, azaz egy dénárt, mert ennek a szerencsétlen flótásnak – aki a nap nagyobb részét csak átácsorogta Budán a Moszkva-téren vagy más ilyen helyen –, ennek is szüksége van arra, hogy újratermelődjének energiái; hogy el tudja látni a családját stb., ha már a Jézus korabeli Izraelben egy dénár volt a napi munkabér. És annyi volt!

Többek között azért is gondoltam ezt, mert a mennyei Atyának nincsenek kiváltságos gyerekei. Aki dolgozni akar, annak járnak az Isten által megteremtett Föld javai. Akik meg nem akarnak dolgozni, azoknak meg nem jár semmi. Akik pedig akarnak dolgozni, azoknak mindnek jár az egy dénár. Hiába nagyon tehetséges vagy szorgalmas valaki, akkor is csak egy dénár jár, mert a tehetségesnek is meg a szorgalmasnak is – csak egy gyomra van, az ő lábára is csak egy pár cipő fér. S ha tokaji aszút szeretne valaki önteni a torkába, meg kell várnia, amíg jut a hat és félmilliárdnak is, ha váltás cipőt akar, meg kell várnia, amíg jut a hat és félmilliárdnak is, s a többi.

Engedménytétel: nem lehet egyszerre legyártani hat és fél milliárd pár cipőt, ezért egy váltás cipőnk lehet akkor is, amikor még nincs mindenkinek két pár cipője. De a harmadik pár cipőt csak akkor vásárolhatom meg, amikor mind a hat és félmilliárdnak van már két pár cipője. Hát ezt a testvéri, ezt a családi rendet biztosítaná a példabeszédben emlegetett egy dénár, mert az egy dénárból neked is csak annyira telik, mint nekem.

De hát nem csak adyilgeti templomkapu előtti

beszélgetés van az életben. Az egyik csoporttalálkozáson megmagyarázta nekem egy, már több mint 50 éve Bokor-tag, olyan 70 körüli öreg úr, hogy az üdvösséget jelenti az egy dénár, amit a nem-zsidók hamarabb kapnak meg a példabeszédben, mint a választott nép tagjai... s ezért a példabeszédet lezáró logion: *így lesznek az utolsók elsőkké.*

Mi következhetik ezután? Annak az eldöntése, hogy kinek van igaza. Ezért aztán senki sem csodálkozhatik azon, hogy az elmúlt héten áttanulmányoztam az ide vonatkozó századvégi (20. századi) külföldi szakirodalmat. (A belföldit nagyon sok okon nem. Főleg azért nem, amiért nem harangozott a kurátor – püspökerkezéskor. Ezer oka is volt annak. Az első: nem volt harang...) Hozom a külföldiből elsőül is az utolsó három vers *parafrázisát*, kifejtő fordítását.

Emlékezteti a tulajdonos a tiltakozót arra, hogy egy dénárban egyeztek meg: ez a jogos bér a munkájáért. Szerződésük érvényben van. Felszólítja tehát, hogy vegye a bérét és menjen. Kifejti még szándékát a tulajdonos, hogy az utoljára munkába állónak is annyit akar adni, amennyit öneki. Nyomatékozza e szándékát azzal a kérdéssel, hogy nincs-e szabadsága azt tenni tulajdonával, amit akar. Ez a szabadsága minden látszat ellenére is nem önkényes, hanem a jóság szabadsága, mert a szabadság jogára rákérdező első kérdés után következik még egy második kérdés is – ugyanahhoz a személyhez intézve. Megmagyarázza neki benne, hogy keményszívűségéből fakad az ellenkezése, a szeme szeretetlen a munkatársával szemben, míg a tulajdonos szeretettel van munkatársa irányában. A gonosz szem a szeretet nélküli és keményszívű szem, amely irigyen tekint a társára, aki találkozik a jósággal. Ha a jóság lecserélődne a jogra, akkor a jog, amelynek az volna a dolga, hogy védje és segítse az életet, sarokba szorítaná és veszélyeztetné az életet. Az ajándékozó jóság azonban a teljes életre irányul, és ezért átmegy ajándékozásba ott, ahol a jog semmire sem megy. A példabeszéd nem említi, hogy mit válaszoltak erre a megszólítottak, hanem felszólítja őket a jóságra, amely a szegénységgel szemben nem a jogra hivatkozik, hanem örvendezik és részt kér magának a jóság megjelenéséből. Máté újból hozza az elsőt és az utolsót, és mondja, hogy a jóság következtében lesznek elsők az utolsókból, és a szeretetlenség következtében lesznek az elsők utolsókká.

Mondja mindezt a már '76-ban meghalt német lutheránus professzor, Walter Grundmann.

Számomra a szentírásfordítások és értelmezések királya a Traduction oecuménique de la Bible. 1972-ben készült francia protestánsok és katolikusok közös munkájaként. Az én példányom 1983-ból való, az van ráírva, hogy húsz évvel ezelőtt kétszáznegyvenezer példánynál tartottak. Rövid betűneve: TOB. Összesen ennyi magyarázatot fűz a példabeszédhez. *Jézus meg*

akarja magyarázni, hogy Isten jósága meghaladja a bérfizetés emberi kategóriáját, aminő a jogos bér... s arra hív, hogy ne legyünk féltékenyek Isten ajándékozó szeretetével szemben. Ez a mondat számomra annyit jelent, hogy a TOB szerzőgárdája nem vállalkozott arra, hogy megfejtse a példabeszéd teljes jelentéstartalmát. Nem csodálkozom... veszedelmes is az!

Jöjjenek a németek Egyikük – E. Fuchs – azt állítja, hogy ezzel a példabeszéddel éri el a Máté-evangélium a maga csúcspontját, Ez már tetszik! S mi okon éri el? Mert *átalakítja a totális követelmény az értelemszerű kontrapontot totális istenreutaltsággá, melyben az Isten kegyelmes igenjének az eseménye a döntő mozzanat, ami egy radikális követelmény tartalmává lesz: az igennek megfelelően cselekedni!* Ezt a mondatot nem kötelező megérteni. Nekem sem igen sikerült – talán azt mondja, hogy jónak kell lennünk!? De én nem hiszem, hogy ennek a nagyon igaz, és nagyon jézusi általánosságnak illusztrálására taláta volna ki Jézus e történetet. Mégis ideírtam, ha már eltöltöttem egy-két napot a szakirodalom vizsgálatával. Nem először nem értem meg, hogy mit akarnak a németek mondani. Sokszor gondoltam már, hogy ők se mindig értik, amit mondanak. De azért mondják, mert olyan szépen hangzik.

Ezek után már jöhetnek... a magyarok. A példabeszédet megelőzi a gazdag ifjúról szóló történet, amely megszoríthat minden gazdagot, megdöbbsenti a tanítványokat – *Akkor ki üdvözülhet?* –, s mivel az áldott Péter emlékezteti Jézust, hogy ők mindent elhagytak ám érte, s várják jutalmukat, megtudják Jézus Péternek mondott szavaiból, hogy megnyugodhatnak, mert százannyit fognak kapni e földi életben, s az örök élet csak ráadás lesz.

Ezután mondja Jézus: Hasonló a mennyek országa egy gazdához, aki egy dénárt fizet annak is, aki csak egy órát dolgozott. Mondok egy magyarázatot. Lehet, hogy a magyarázat nem jó. Nem jó egyáltalán, vagy önmagában jó volna az, csak valakiknek – nekem vagy neked vagy neki, vagy nekünk – nem lesz jó. Ha jó nem is lesz, de érthető lesz, azért kezeskedem. Lássuk!

Ha a teve át is bújik a tű fokán, aki gazdag, nem lehet jó az Istennél – ez világos, mert írva van: *Boldogok a szegények, és jaj a gazdagoknak!* De akkor a tanítványoknak hogyan lehet százannyi földje meg háza, mint amennyit elhagytak? Azaz hogyan lehetnek a tanítványok gazdagok? Úgy, hogy előbb százannyi testvérük és nővérük lett: *Nem volt közöttük egyetlen szűkölködő sem, mert akiknek földjük vagy házuk volt, eladták azokat...* Az ApCsel-ből vett citátum azt mutatja, hogy a tanítványok megértették a példabeszédet.

Aki közéjük állt, nem negyed- vagy fél-ebédet kapott, hanem egészet – az első perctől fogva – mint a gazdagok

A gazdag keresztény – abszurd ellentmondás. De a szegény keresztény is az. A tanítványoknak saját bevallásuk szerint nem volt a három év alatt Jézus mellett semmiben sem hiányuk. A *szegény kereszténynek* nincs jézusi tartalma, értelme, az csak nagykonstantíni fikció! Ha szegény, csak azért szegény, mert nincs százannyi testvére és nővére. Ha van, akkor már nem szegény, mert ami azoké, az övé is.

Van még egy függelékem is: Isten, aki megteremtette a világot, nem manicheus; nem mondja, hogy az anyag rossz. A szőlő is anyag, a tokaji szőlő is anyag, s az öt puttonyos aszú is anyag és nagyon jó anyag. De jelenleg hat és félmilliárd gyereke van az Istennek, és nem ismeri a kivételezést. Mindenkinek kell jusson belőle, ha évi egy likőrös pohárral, akkor annyival. De semmi kifogása nincs az ellen, ha jut mindegyikünknek évi fél liter is. Nincs, mert Isten nem manicheus, jónak tartja az anyagot is, hiszen ő teremtette – ez a bonum practicum!.

Gazdagság és szegénység addig van, amíg nincs osztozás. Elgondolható az olyan keresztény, aki nem akar osztozni? Sok minden elgondolható. A fából vaskarika is, az osztozni nem akaró keresztény is elgondolható. Add Uram, hogy eltűnjön körünkől ez a képtelenség. Add, hogy megértsük: az egy dénár nekünk tökéletesen elég, ha a testvérünknek is csak annyi jut. Ha osztoznánk, felmenne a dénár árfolyama. Ha osztoznánk, Isten új nevet találna ki a Sátánnak. Jézus nem nevezné többé Mammonnak.

Csak addig Mammon, amíg nekem több van belőle, mint neked.

Valóban csúcs ez a példabeszéd. De nem Máté csúcsa, hanem Jézusé. Nem Máté zsenialitásáról beszél, hanem Jézuséről, hogy az egy dénár lehetővé teszi az Országot. Ha nem verekszem a kettőért – a pleonexia ördögétől hajtva, ha megvárom, hogy az egy dénár a hadi kiadások megszűnte folytán kettőt érjen, akkor ráérek kincseket gyűjteni, amelyeket a moly s a rozsda meg nem emészt. Ráérek utánamenni a fizetésképtelen keresletnek, akkor ráérek segíteni azoknak, akik rászorulnak segítségemre. Akkor megvalósul Vörösmarty álma:

*Testvérim vannak, számos milliók.
Ők védnek engem, én megvédem őket.
Nem félek tőled, Sors, bármit is akarsz.*

És ez az álom a felvilágosodás álma. A dogmák világából az emberi természethez visszatérés álma. S a természetünk az Isten természete. Ez az álom az Istené. És Jézus az Isten álmát álmodja. Ez a Vörösmarty-féle álom pedig azonos Jézus álmával az Isten Országáról.

CSONTOS BARNABÁS GONDOLATAIM...

Természetesen engem sem hagy hidegen egy olyan megszólítás, mint: Kid neked Gyurka bácsi? Mi az, amire szívesen emlékszel vissza, ami Vele közösen átélt, hozzá köthető személyes élmény?

Vannak ilyenek, fontosak, élethosszig kísérők, de úgy gondolom, megoszthatóságuk korlátozott, mert egyik részük lelki-baráti intimitású, másikat a többiek számára csak semmit- mondóan érdektelenül, magam számára sem éles kontúrokkal, csak pontatlanul megrajzoltan írhatnám le. Gyurka bácsihoz pedig inkább a ködoszlatás és nem annak hizlalása, nem a mítosz kreálás méltó.

Leginkább ott és úgy találkoztam Gyurka bácsival, ahogyan azok a testvéreim szóltak róla, akik hosszan, éles helyzetekben megpróbáltan, közelről ismerték Őt. Olvastam az írásait, könyveit, hallgattam prédikációit, a lelkigyakorlatát, néhányszor keveset, de fontosat beszélünk.

Mondta nekünk, a Bokor szelíd, nem katonáskodó partizánjainak, a gánti Fecskepalotában: „Vannak mögöttünk olyan évek, amikor mi a Bokor, azért érdemeltük meg, hogy süssön ránk a nap, mert voltak bent a börtönben testvéreink a nem-katonáskodás miatt.” Ha ezt mondta nekünk Gyurka bácsi, akkor abban volt egy adag önbecsülés-rehabilitáció irányunkba, volt egy fajta visszainteegráló szándék, köszönet a közösség nevében (...még ha tudjuk is, hogy hálaadászat nem motivált minket...), hovatarozásunk ünnepléses megerősítése.

Talán azt is bizonygatta felénk ezzel, hogy higgyetek nekem, amikor ezt mondom, mögöttem/velem, ilyenkor itt sorakozik fel az egész Bokor. Azt nem tudom megmondani, hogy mi, a jelen lévő "Baracskások" mennyien és milyen mélységben voltunk képesek

Gyurka bácsinak ezt a "hitvallását" belül magunkévá tennünk, de az tapintható volt, mindezt azért mondta, hogy ez nekünk jól essen és ez úgy is volt.

Öbudavári lelkigyakorlat során, Gyurka bácsitól tanultam meg, hogy a borászati kénszalag meggyújtásával, a felhúzott tetőcserép alá dugva, hogy lehet hidegebb égtájakra elküldeni, a belső pozdorja lapok és a tetőcserép fedése között egész éjjel hangos csúszdázással garázdálkodó, viháncoló nyesteket. A fordított műszakban aktív, fűrgé rágcshalócsaládnak köszönhetően, a kialvatlan, de új élményekkel gazdagodó lelkigyakorlatozó testvéreink megtapasztalták, milyen is az, amikor „töltenek egy estét a nyesttel”.

A kén szagától a nyest jobban undorodik, mint a padláson alvó emberétől, ezért néhány hétig távol tarthatóak.

KOVÁCS LÁSZLÓ ÉBREDJ! - X, Y, Z GENERÁCIÓ!

Testvéreim! Ezzel a mottóval indult az idei Nagy Tábor, melynek végéhez értünk. A kitűnő Szervezők a Meghívóban ráébredésről, új felismerésekről és egymás megértéséről írtak. Erről szólt az egész Tábor. A mai olvasmányok is a bölcsességről és okosságról szólnak. Az Evangéliumban pl. arról a vitáznak a farizeusok és írástudók, hogy Jézus „hogyan adhatja testét eledelül nekünk?” Mi tudunk-e erre és a többi felvetődő kérdésre értelmes választ adni?

Próbáljunk meg most magunkba szállni, és megvizsgálni lelkiismeretünket, hogy mennyire igazodik Jézushoz a mi hitünk és életünk. Bánjuk meg bűneinket!... Szeressen minket a mindent adó Isten, bocsássa meg vétkeinket, és segítsen minket a Jézus szerinti hitben és életben.

Imádkozzunk! Istenünk, aki a Bölcsesség forrása vagy, add, hogy hitünket és életünket a Jézustól tanult értelmes hit és a bölcs életvezetés jellemezze, aki él és szeretsz...

Ének: Kyrie. Glória.

Olvasmány a Példabeszédek könyvéből (9,1-9)

Megépítette a házát a Bölcsesség,

S hét oszlopát is felállította.

Barmaid levágta, borát megkeverte,

És az asztalát is megterítette.

Kiküldte szolgálóit és kihirdette a város magasabb pontjain:

„Tapasztalatlanok, kerüljétek beljebb!”

Az értetleneknek meg ezt mondja:

„Gyertek, egyetek a kenyereimből,

Igyatok a borból, amelyet kevertem!

Éltek, csak hagyjatok fel a dőreséggel És járjatok az értelem útján!”

Ezek az Olvasmány szavai.

Szentlecke Pál apostolnak az Efezusiakhoz írt leveléből (5,14-20)

„Kelj föl te álmos, támadj föl holtodból és Krisztus rád ragyog!”

Nagyon vigyázzatok Testvérek arra, hogyan éltek:

Ne oktanul, hanem bölcsen. Használjátok föl az időt.

Mert rossz napok járnak. Ne legyetek oktanok, hanem értsétek meg, mi az Úr akarata.

Ne részegeskedjétek, mert a bor léhaságra vezet. Inkább (Szent)lélekkel teljétek el. Egymás közt zsoltárt, himnuszt és szent dalokat énekeljétek, daloljatok és zengedeztetek szívből az Úrnak.

Adjatok hálát mindenkor, mindenért Urunk Jézus Krisztus nevében Istennek, az Atyának.

Ezek a Szentlecke szavai

Evangélium János apostol könyvéből (6, 51-58)

Jézus ezt mondta a kafarnaumi zsinagógában:

„Én vagyok a mennyből alászállott élő kenyér. Aki e kenyérből eszik, örökké él. A kenyér, melyet adni fogok, az én testem a világ életéért.” Vita támadt erre a zsidók közt: „Hogyan adhatja ez testét eledelül nekünk!” - mondták.

Jézus megerősítette: „Bizony, bizony mondom nektek: Ha nem eszitek az Emberfia testét és nem isszátok az ő véré, nem lesz élet bennetek. Aki eszi az én testemet és issza az én vére, annak örök élete van és én feltámasztom az utolsó napon.

Az én testem valóban étel és az én vérem valóban ital. Aki eszi az én testemet és issza az én vére, bennem marad és én őbenne. Amint engem küldött az élő Atya és én az Atya által élek, úgy aki engem eszik, énáltalam él.

Itt a mennyből alászállott kenyér, ez nem olyan, mint a manna, melyet atyáitok ettek és mégis meghaltak. Aki ezt a kenyeret eszi, örökké él!”

Ezek az evangélium szavai.

Kedves Testvérek!

„Egyétek a Bölcsesség kenyerét és borát” - mondja az Olvasmány.

„Igyatok a spiritus (alkohol) helyett a Spiritus Sanctust (Szentlelket)!” - mondja a Leckében Pál apostol.

„Egyetek, igyatok Engem: testemet és vére, az én kenyeremet és boromat!” — mondja az Evangéliumban Jézus.

Akár itt „Áment” is mondhatnánk, mert ennyi a három szentírási rész mondanivalója.

Csakhogya ki mit ért Bölcsességen, Szentlelken és Jézuson?

1) Bölcsesség? (Dőreség)

A Szemináriumból azzal bocsátottak el minket, hogy „Tisztelendő urak, csak okosan, bölcsen...!” Azóta is ez a szó számomra hátborzongató. Mert egyre csak ezt hallom...

Nekem kritikus élethelyzetemben sokan azt magyarázták, hogy döntsek okosan, bölcsen, vagyis úgy, hogy „a kecske is jól lakjon, a káposzta is megmaradjon”!

A politikában meg úgy, hogy a nagyobb rossz helyett a kisebb rosszra szavazzak.

A menekültáradatban pedig azt mondták, hogy magunkat kell néznünk, mert azok veszélybe sodornak minket, gyermekeinket, családjainkat, nemzetünket, keresztény kultúránkat.

Soroljam tovább?!

Nem tagadom, bölcsesség ez is, csak ez-e a Teremtő Isten bölcsessége? Nem csupán emberi bölcsesség és okosság, ami az „e-világ fiainak” okossága, bölcsessége?! Azok közül a bölcsességek közül való, melyeket már az Ószövetség bölcsesség könyve is „dőreségnek” nevez, magyarul esztelenségnek! És arra ínt, hogy „Járjatok inkább az értelem útján!”

Értelesen nem úgy kellene eljárnom, hogy szorongatott helyzetben sem leszek megalkuvó? Nem az volna az értelmes, ha a rosszra nem adom a nevem, még ha kisebb is az a rossz? És bármily veszélybe kerülök és kerülünk, nem esztelenség, sőt bűnös dolog, ha csak magamat, az én családomat, az én népemem nézem? A másik embert, a mások családját, a mások népét nem kell szeretnem? Őket szabad gyűlölnöm, megvetnem, kirekeszteni?!

2) Szentlélek? (Léhaság)

Erről mindig Kapisztrán János jut eszembe. Tudjuk, hogy ferences szerzetes, lánglelkű szónok volt, aki bejárta Európát, és ezrek, tízezrek hallgatták a lélektől ihletett prédikációit. Csodatévő is volt. A párizsi kódex kétezer csodájáról tudósít. Vagyis a Szentlélek embere volt?

Mert volt más is. Kora „valamennyi eretnekének főinkvizítora” pápai (V. Miklós) meghatalmazással! A zsidóüldözések élén is ő állt, mint a „zsidók ostora”. (Sziléziában 41 zsidót küldött máglyára).

De ő volt Magyarország és Európa megmentője is. Újabb pápai megbízással (III. Kalixtus) „az oszmán terjeszkedéssel szembeni kereszties hadjárat főszervezője”. Ebben a minőségében került Magyarországra, ahol Hunyadi János támogatója lett. Kapisztrán a Nándorfehérvári ütközet előtti éjjel a katonákkal a rózsafüzért imádkoztatta. (Miért is?! Hogy győzzenek a csatában. Hogyan lehet győzni a csatában?

Gyilkolással, tömegmészárlással). Másnap világraszóló győzelmet arattak (1456. júl. 22.).

Világraszóló győzelem, aminek hírért ma is őrzi a pápai rendelettel elrendelt déli harangszó.

Kapisztrán János életét nézve lehet-e csodálkozni azon, hogy őt később a pápa (VIII. Sándor) szentté avatta. A világ pedig ujjonghat a Szentlélekben, mert ennyire hatásos volt a Szűz Máriát kérő imádság.

A leitatott és fellelkesített hadsereg győzelme, vagyis az ellenség legyilkolása a „Szentlélek és a jézusi ellenségszeret” jegyében, szerintem nem a világosság fiainak győzelme, hanem a sötétségé.

Ma is rossz napok járnak, és meg kellene fontolnunk a szentlecke intelmét: „Ne legyetek oktalanok, hanem értsétek meg mi az Úr akarata”. Biztosan nem az idegengyűlölet, biztosan nem a fegyveres felkészülés az idegenek elleni harcra, és biztosan nem egy esetleges jövőbeli magyar vérontás fölötti diadalmámban való ujjongás a Szentlélekben!

3) Jézus? (Manna)

A teológián azt tanultam, hogy Jézus Kafarnaumban megígérte az Oltáriszentséget, az utolsó vacsoráján pedig megalapította azt.

Vita nem csak a zsidók közt támadt Jézus szavai nyomán, hanem a keresztények között is, akik azóta már felekezetre szakadtak. Arra a kérdésre pedig, hogy „Hogyan adhatja ez testét és vérének nekünk?”, különböző válaszok születtek: a kenyér és bor csak átvitt értelemben értendő, csak szimbólum, csupán emlékeztető jel, vagy valóban Jézus teste és vére.

A katolikus dogma szerint tudjuk, hogy az Oltáriszentség Jézus teste és vére „valóban, valóságosan és lényegileg”. Mert a kenyér és bor a felszentelt pap szavára átváltozik Jézus testévé és vérévé.

Az évszázadokon keresztül folyó vitára a középkorban megszületett a bölcs, filozófiai magyarázat, Arisztotelész nyomán Aquinói Tamás fogalmazásában, mely ma is érvényes.

Leegyszerűsítve ennyi az egész: Arisztotelész felfedezte, hogy minden dolognak van lényege (szubsztancia) és formája (akcidens, járuléék). Aquinói megfogalmazta, hogy az átváltozás (transzszubsztanciáció) úgy történik, hogy átváltozáskor a kenyér és bor lényege helyébe Jézus testének és vérének a lényege lép, de a kenyér és bor formája (alak, íz stb.) marad. Ily módon az egész Jézus istenségstül, emberségstül jelen van a kenyér és bor külső színe alatt. Így ugye milyen egyszerű?!

Ahogy látlak benneteket elég különösen néztek rám. (Ki tudja, ki miért?) Különben azt hiszem, hogy ha ott a kafarnaumi tóparton odaálltam volna Jézus elé és

elmondtam volna neki Tamás mester magyarázatát, ő is furcsán nézett volna rám.

Ha még azt is elmondanám neki, hogy a középkori tudósok azt is kitalálták, hogy az átváltoztatott kenyér és bor, vagyis az Oltáriszentség azokban, akik magukhoz veszik „ex opere operato” hat, vagyis dologi hatásként (mint az aszpirin), vagyis függetlenül a cselekvőtől/áldozótól (ex opere operantis), vajon mit szólna?

És hogy tovább fokozzam a történetet, még ha azt is elmondanám Jézusnak, hogy mi történik a bölcs teológusok szerint a misében?! Azt, hogy a miséző pap ugyanazt teszi, ami a Golgotán történt, vagyis föláldozza Jézust, testét és vérét a mennyei Atyának a bűneink miatt a szentmise áldozatban, de vérontás nélkül; mely nagyon kedves a mennyei Atyának, mert a mise áldozaton keresztül árad ránk a többi szentség kegyelme is, Jézus mit mondana nekem?!

Valójában mi történt ott, a kafarnaumi zsinagógában? Ha János evangéliumából magát a történetet nézem, kiolvasható belőle, hogy az előző napokban Jézus (így vagy úgy), de megetette a tömeget a pusztában. Mire a tömeg elől menekülnie kellett, mert királlyá akarták őt tenni. Jézus pedig nem akarta ezt. A főkolomposok azonban nem hagyták annyiba. Kiszimatolták, hogy hazament Kafarnaumba, és tudták, hogy a zsinagógában szombaton megtalálják Őt.

Így is történt. Tudjuk, Jézus jól beolvasott nekik, hogy azért jöttetek, mert jóllaktatok! Kijelentette, hogy nem lesz ingyen kenyér. De itt vagyok én, az élő kenyér, az Atya küldötte. Ha megöltök, testemet és véretem adom nektek. Különböznéltek pedig nézettek rám: „Az én eledelem az, hogy Atyám akarátát cselekedjem”. Engem enni annyi, hogy ti is az Atya akarátát cselekszitek. Tudjátok ti jól, miről beszélek. Velem kellene azonosulnotok, velem kellene egygéné lennetek, a tanítással és a magatartással, Mégpedig úgy, amint én egy vagyok az Atyával. Követnetek kellene engem!

Mi történt ez után ott Kafarnaumban?

A zsidók tömegesen akkor hagyták ott Jézust. A Tizenkettő is csak becsületből nem ment el. A kérdés az, hogy miért hagyta ott a tömeg? Talán azért, mert a názáreti ács mennyből jött küldöttnek mondta magát, és ezért istenkáromló eretnek?! Vagy azért, mert megbolondult és kannibálokat akar csinálni belőlük, akik ember húst esznek és embervért isznak?! Nem.

Az igazi ok szerintem az, hogy egy önfeláldozó, egy másokat szolgáló és egy erőszakot elvető, pacifista vezér nem kellett nekik! Ők gazdasági csodatévőt vártak és ingyen kenyeret. Ők politikai hatalomra szomjaztak, Izrael régi dicsőségét. Nekik olyan vezér kellett, mint Mózes, aki mannáat hullatott az égből, és népeket kiirtva vezette népüket a Kánaán, a tejjel-mézzel folyó ország felé.

Testvéreim! Nekünk sem dogmatikai problémáink vannak, ha vannak Jézussal kapcsolatban. Nekünk sem a szent liturgia elfogadása, vagy el nem fogadása a bajunk. Nekünk is az lehet a bajunk, hogy Jézust kellene ennünk. Az X, Y, Z generációs probléma is lényegében ebből ered.

Mi öregek az ún. veterán és X-generáció megettük úgy-ahogy Jézus tanítását és tettük is vala-mennyire. Gyermekünknek, az Y-generációnak próbáltuk átadni, több-kevesebb sikerrel. Most azt várnánk tőlük, hogy az ő gyerekeiknek és mások gyerekeinek is adják át úgy, ahogy mi próbáltuk. Csakhogy az Y-nak és Z-nek sem kell úgy, ahogy mi tettük, mert megváltozott a világ. Ha pedig igazából nem ettük, csak mondtuk a Jézust, mégúgysem akarják.

Kedves Testvéreim! Kedves X, Y, Z Generáció!

Kössünk békét! Hagyjunk egymásnak békét. Tiszteljük a Bokorban híres szabadságot. De fogadjuk meg fiatal szervezőink ez évi mottóját. Ébresztő! Ébredjünk rá, hogy egy más világot képviselünk ezen a világon. Egy más bölcsességet, más okosságot, más értelmet kell magunkévá tennünk, ha ezt a más világot meg is akarjuk valósítani a Földön.

Mindenki keresse, kutassa, és ha megtalálta, tegye közkincsé, hogy aztán közös összefogással épüljön ez a más világ. Mert ha nehéz is az árral szembe menni, érdemes, csak azt érdemes. Ugyanis „csak az menti meg korát, aki ellentmond neki” (Chesterton).

Ehhez a feladathoz még két költőt idéznék biztatásul: „Ember küzdj és bízva bízzál!” (Madách). És: „Előtted a küzdés, előtted a pálya, az erőtlen csügged, az erős megállja!” (Arany)

Hívek könyörgése Prefáció

Ének: Szent vagy...

Kánon

Mi Atyánk: Jó testvérként fogjuk meg egymás kezét, és úgy kérjük a mi Atyánkat.

Ének: Isten báránya.

Áldozás: Itt van Jézus kenyere és bora, hogy megerősíthessük a Vele és az egymással kötött szövetséget.

Énekek

Hálaima

Áldás: A BNT végén áldjon meg + minket a mi szerető Istenünk, aki Atyánk, Testvérünk és éltető Lelkünk.

A generációk összefogása jegyében menjünk hát békében!

(Kovács László elmélkedése elhangzott Vépen, 2018. augusztus 19-én, a Bokor Nagytábor zárómiséjén.)

BALOGH LÁSZLÓ

GONDOLATOK K.V.T. UTÁN

Mindig élmény számomra találkozni a közösségvezető testvéreimmel, tapasztalni, hallani a téma sokszínű megközelítését, kibontását, jókat diskurálni a szünetekben. Jó lenne az együvé tartozás, egy irányba húzás élményét minden alkalommal erősítenünk egymásban és jó lenne ezt a mély érzést átadni az utánunk jövőknek is.

Elnézéseket kérem, ha most mégis a javítani valókról írok, s néha a kákán is csomót találok. (Ez is Bokros örökség.)

Megszoktam, hogy egy normál közösségi találkozón a házi feladatot fegyelmezett körben megbeszéljük, s a végére kialakul a témának egyfajta összegzése, tanulsága, amit a soros elnök néhány mondatban összefoglal. Ezt a KVT-n nem éreztem. Sajnos, rendszeres élményem a KVT-ken, a „jól elbeszélgettünk, de nem jutottunk semmire” érzés.

A KVT identitás zavara

Úgy gondolom, egyfajta zavar van a KVT műfaját illetően. Nem tudjuk, mi is lenne a szerepe, feladata a KVT-nek. Az éppen aktuális KV választja ki a témáját és szervezi meg.

- Többnyire lelkigyakorlat jellegű, azaz elmélkedés-előadás-megbeszélés. (Most éppen nem ilyen volt.) De mégse lelkigyakorlat, mert tudjuk, hogy már a 20 fő is sok, mire körbemegy a hozzászólás, a 40-50 fő pedig kezelhetetlen. Ilyen létszámnál marad a plenáris ülés, ami a parttalan hozzászólások, anekdotázások terepe, a témában előrevivő, összeszedett vélemény elvész a többi között. De a KVT-n elsősorban nem is a lelki feltöltődésünk a cél. Hanem ... Mi is?
- Elvileg a cél a közös dolgaink megbeszélése lenne és döntések meghozatala, akár szavazással is megerősítve. Évekkel ezelőtt definiáltuk, hogy a KVT a Bokor legfőbb döntéshozó testülete. A KV nem hoz döntéseket. (Elvileg nem, gyakorlatilag szerencsére igen, de erről majd máskor.) De 50 ember nem tud rövid idő alatt megbeszélni egy témát, főleg nem tud konszenzusra jutni. Az pedig távol áll tőlünk, hogy meghallgatva néhány hozzászólást egy autokratikus vezető csapjon az asztalra, „Ez, meg ez az irányvonal és kész.” Már az is eredmény, ha a szavazásra szánt kérdést jól tudjuk megfogalmazni.

A jó döntéshez jó előkészítés szükséges. Ismerjük meg az érveket, ellenérveket, szempontokat. Ezért

az ideális az lenne, ha a KVT elé már olyan szöveg kerülne, amiről csak szavazni kellene, amit mindenki ismer, mert a közösségében megbeszélték és a KVT előtt legalább 1 héttel megkapta a letisztázott változatot. (Ezért nem kell felolvasni sem!) Na, ez az előkészítés igényli sok ember hozzáadott munkáját. Nem elég, ha a Gyökér közösség - nagyon helyesen és tiszteletreméltó módon – letesz egy vitaanyagot az asztalra. A KVT-re olyan szöveg kell, ami kiérlelt, közös döntés meghozatalára alkalmas. A kiérlelésben - ideális esetben - minden közösség, a témában érintett szakcsoport és ha kell egy aktuálisan felkért bizottság is részt vesz.

Háttér magyarázat: 16 éven keresztül a Debreceni Egyetem Természettudományi Kar Dékáni Titkárságát vezetve egyik fő munkaköri feladatom volt a különböző szintű döntések előkészítése, a meghozott döntések írásos dokumentálása, végrehajtásának elindítása. Ehhez ismernem kellett a vonatkozó törvényeket, rendeleteket, helyi szabályzatokat. (Dékáni vezetés 6 fő, dékáni tanács 12 fő, Kari Tanács 35 fő, Gazdasági Bizottság 8 fő, stb.) Érdemi munkamegbeszélésre, vitára a max. 12 fős létszám alkalmas, de jobb a 3-6 fő. A Kari Tanács ülésére (párhuzam: KVT?) már csak kiérlelt, más fórumokon átrágott, határozathozatalra előkészített témát vittünk. Amennyiben mégis parttalan vita kezdett kibontakozni, a dékán (az ülés elnöke) berekesztette a vitát és a témát átdolgozásra, a felmerült új szempontok mérlegelésére visszaküldte az illetékes testületnek. Mi pedig a dékánnal együtt úgy éltük meg, hogy nem sikerült megfelelően, - határozathozatalra kiérlelve – előkészíteni a témát. Ritkán előfordult ilyen. Időnként olyan is, hogy egyszerűen leszavazták a javaslatot. Az évi 80-100 napirendi pontból 3-4-et.

Mondhatnánk, „Na, de nincs annyi döntésre váró téma, ami kitöltené a KVT idejét, amiért érdemes összejönni.” Úgy gondolom, hasznos lenne, ha a KVT-n a régiók is évente beszámolnának az életükről. A régiók fele az őszi, másik fele a tavaszi tanácskozáson. Talán a munkacsoportoknak is lenne mondanivalója, a KV-nak pedig különösen is. Egyébként, ha fejlődő élet van a közösségekben, akkor Bokor szintű döntésre, állásfoglalásra való témák is születnek.

A KVT tanácskozásait a KV készíti elő.

Ötletek a KV működéséhez

Létezik erről egy KV Agenda, az abban leírtakat nem ismétlem, (hasznos, ha minden KV tag ismeri) néhány ötletet teszek hozzá.

1. Az új KV, a folyamatban lévő feladatok átvétele után elvonul 2-3 napra, hogy a csapat összeszokjon és kidolgozza az éves tervet. A megbeszélésre mindenki készül, többek között elolvassa a KD füzetet és a Reflexiókat. Ezekből kigyűjti a KV-ra háruló feladatokat és a KVT elé kívánczó témákat. Jó, ha minden témának van felelőse, határideje, és a felelős a munkaév közben is referál a KV ülésen, hol tart a feladat megoldása. A KD és a Reflexiók ilyen módon való feldolgozásával elérhetjük, hogy ezeket az írásokat ne csak 5-10 ember forgassa. És egyáltalán komolyan vegyük egymást. Ne pusztába kiáltott szó legyen a KD-ba küldött felvetés, hanem megérvelt gondolatok szóljanak mellette, és ha kell ellene.
2. A KV a KVT döntésére váró témákat véleményezésre elküldi a közösségeknek és a témában illetékes szakcsoportnak. Esetenként hasznos felkérni egy 3-5 fős bizottságot, amelynek feladata a vélemények összegzése és konszenzusra alkalmas megszövegezése, a KVT elé terjesztése.

Lehet a fentiekre azt mondani, hogy túl bonyolult, bürokratikus, intézményes, stb. Nos, aki jobbat tud, álljon elő vele. A jelenlegi vegetálásnál, lassú elhalásnál biztos lehet jobb megoldásokat találni.

Fontos leszögeznünk, hogy önmagában a KV, KVT munkájának megújítása nem állítja automatikusan a Bokrot fejlődési pályára, ahhoz a közösségek, és a közösségeket alkotó személyek megújulása is szükséges. Jó lenne, ha a KV minél több embert tudna bevonni a közös munkába, s erre van is fogadókészség. Több BNT szervezése során tapasztaltam, mennyire önzetlenül, nagy áldozatokat is vállalva képesek dolgozni a bokros testvéreim a közös ügy érdekében. Olyanok is, akiket korábban nem ismertem, csak az adott feladat kapcsán kértem fel.

Milyen volt hajdan a Bokor dinamikus fejlődő modellje?

A Bokor akkor fejlődött dinamikus, amikor Gyurka bácsi ereje teljében, rendkívüli energiával, munkabírással menedzselte. Vezetett 6-8 közösséget, s nem is akárhogyan. Volt 100-110 lelkivezetettje – zömmel a közösségeiből. Tehát rajta tartotta a kezét a Bokor fő ütőerein. Ahogyan az ő ereje, munkabírása hanyatlott, hanyatlásnak indult a Bokor is.

Kérdés, törvényszerű ez a hanyatlás? Vagy tudunk önállóan talpra állni? Tudunk Gyurka bácsitól tanulni, átvenni tőle nem csak teológiát, hanem módszereket, lelkesedést is?

Úgy gondolom, az építkezést kinek-kinek önmagán kell elkezdni. Belső szellemi építkezés, időelszámolás, lelkivezető – „A Bokor lelkisége” c. könyvben leírtak szerint.

Jó lenne egy hosszú távú, több évre szóló Bokor tervet készíteni. Merre és hogyan tovább?

Közös nevező, közös örökség

Egy összetett mondatban szeretném megfogalmazni:

A Bokor Gyurka bácsitól tanult közös nevezője, egyben öröksége, hogy szüntelenül fejlődünk kell a jézusi értékrend megismerésében és az értékrend életre váltásában. Ebből következik az összes többi részlet.

A fejlődés az Isten által teremtett természetnek is egyik alaptörvénye, hiszen ennek köszönhető, hogy a szervesen anyagból évmilliárdok alatt kifejlődött az ember. A jézusi (isteni) értékrend szerinti fejlődés részleteinek, tartalmának, irányának kibontása, aktualizálása az adott kor istenkereső embereinek feladata. A fejlődni akarás alapvetően feltételez egyfajta nyitottságot, rugalmasságot, és készséget a tanulásra, s a fejlődésnek akár olyan következménye is lehet, hogy idővel egyházi- és Bokros dogmákat kell átértékelni.

2018. június

LEVELESLÁDA

**DR. DÖRY ISTVÁN - DR. HÉJJAS ISTVÁN
SZELLEMI PENGEVÁLTÁS
(A KOINÓNIA 25. ÉVF. 8-9. SZÁMÁBAN
MEGJELENT ÍRÁS KAPCSÁN)**

Én még csak az 1948-as eseményeknél tartottam a Koinónia olvasgatásában, amivel nagyon elégedett is voltam. Most előre lapoztam a Héjjas-esszefuttatáshoz, és kénytelen vagyok megállapítani, hogy tényleg sok benne a hiba.

Csak olyan dolgokra fogok reflektálni, amit magam

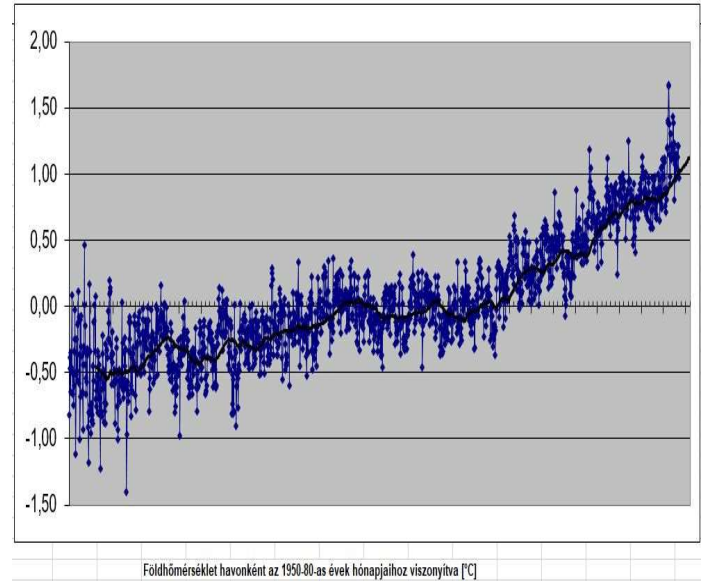
megvizsgáltam, mint fizikus, és tudom, hogyan is van valójában, nem csak olvastam valahol.

1.) Az üvegházhatás ma 34°C a Földön, 33°C jobb lenne. Ebből 27°C-ot okoz a vízgőz, 5-6°C-ot a széndioxid. Ez összhangban van azzal, hogy a Marson 3-4°C az üvegházhatás, mivel ott egy picivel kevesebb a CO₂ a légkörben, más gáz és vízgőz pedig nincs. Nem szeretnénk megduplázni a földi légkörben a széndioxidot, sem annak az 5-6 foknyi üvegházhatását.

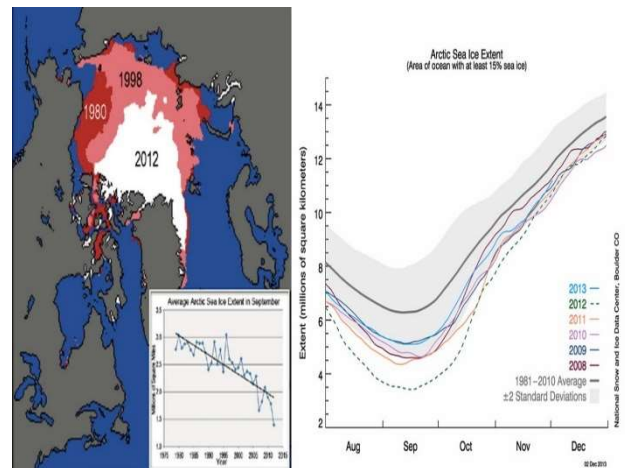
2.) A viriál tétel a keringési sebességű részecskékre vonatkozik. A földi légkörben a részecskék ennél lassabbak (kivéve a hidrogént). A részecskék jóval lassabb sebességgel is egyensúlyban vannak a légkörben, mivel az ütközések során alulról is nyomják fölfelé egymást. Ebből alakul ki a légkör rétegződése, a nyomásprofil, a termikus Boltzman-eloszlás és az aerosztatikai emelő erő. Olvastam Miskolczi cikkét, és megtaláltam benne a hibát. Hetesi Zsolt fizikus is ugyanazt a hibát találta meg, és le is publikálta.

3.) A földtörténeti korszakokban a légkör hőmérsékletének és CO₂-tartalmának változása rendkívül lassú volt. Tipikusan 1 ppm száz évenként, és tipikusan 1°C ezer évenként (kivéve ha az óceáni áramlások hirtelen átrendeződtek). Megvizsgáltam, hogy melyik volt előbb: azt találtam, hogy a CO₂-változás volt előbb, de ez nem jelenti azt, hogy az lenne az ok és a hőmérséklet az okozat. A lényeg az, hogy ilyen lassú folyamatokat a mai izgága emberi eszünkkel el sem tudunk képzelni. Az tény, hogy most 50-szer gyorsabban növekszik a CO₂, mint természetesen, és még nem duplázódott meg. Nem javaslom a megduplázás kipróbálását.

4.) Az említett filmben az utolsó néhány mondat nem "tiszteletkőr", hanem a valóság. A földtörténet során a lassú éghajlati változásokat a tengely és a pálya lassú változásai okozták, amik százezer éves rezonanciába tudtak kerülni a kanadai, európai, szibériai jégborítással és felszín-emelkedéssel. Ma ezek labdába sem rúgnak a gyors széndioxid-növekedés mellett. Elvileg tízezer éven belül egy jégkorszaknak kellene következnie, ami szintén nem lenne könnyű műfaj, de nem ez történik, hanem 100 éves skálán szalad fölfelé a hőmérséklet (ld. 1. ábra). Ha a százéves, ezer éves, tízezer éves, százezer éves skálákat össze-vissza kevergetjük, akkor jó nagyokat tudunk tévedni.

5.) A jegesmedvékkel való riogatásnak én sem örülök. Száz- és ezerszámra pusztulnak ki fajok a legprimitívebb emberi kapzsiság következtében, amelyekről nem is beszélnek. A jegesmedvéknél sokkal fontosabb, hogy ott van egy 60 Magyarországnyi úszó jégfelület, ami vadul fogy (2. ábra). Az a jégdarab többet ér, mint Magyarország. Az a fehér felület jelenleg hőt ver vissza a világűrbe, a jégmentes tenger viszont éppen a legjobb elnyelő felület a napfény számára. Arra a fehér felületre szüksége van a Földnek a jelenlegi hőmérsékleti helyzet, és az északi félteke időjárása szempontjából. Az utóbbi egymillió évben a Földnek két jégapkája volt. Ha 2050-re elveszítjük az északi sarki jeget, akkor lemegyünk a térképről.

6.) Piaristaként Öveges professzortól azt tanultam, hogy a magunk 50-100 wattja helyett, helyettünk, nekünk és értünk 40 rabszolga dolgozik, 40 embert munkát végeztetünk el fosszilis energiával, szénnel, olajjal és földgázzal. Ma Magyarországon ez már 100-200 rabszolgányi munkaerő, amivel jót is, rosszat is tehetnénk, de sokszor bizony rosszat teszünk. És akkor

az ott 100-szorosan rossz.

Másrészt ennek a 100 rabszolgának teljesen ki vagyunk szolgáltatva. Ha a fosszilis ellátó gépezet meginog, azt sem fogjuk tudni, mit lehet egy műszakban a két kezünkkel, a két lábunkkal megcsinálni, hogy a földből egy napi enivalóhoz jussunk.

Büszke vagyok arra, hogy a mi egyházasfalui életmódunk csak 20 rabszolgát igényel, és azt is lényegében megújuló energiából (4800 nyárfa és 4 napelem). Az itt-ott mégis kibocsátott széndioxidot (villanyvonat, kőzetgyapot, laptop) az erdő gyökérzetével visszavonjuk a légkörből. Európai módon élünk.

7.) Nézzük már meg, hogy kinek az érdeke a légkör széndioxid-tartalmának zavartalan növelése! Most jól elvitatkoztatunk arról, hogy tegyünk vagy ne tegyünk lépéseket a széndioxid-szint stabilizálására. DE vajon egy-egy olajkút vagy szénbánya szerződés kötésekor van-e *in integrum restitutio* záradék, vagyis az eredeti állapot helyreállítására vonatkozó kitétel, ami egy elég ősi római jogi alapelv? Ha valami nem stimmel, hogyan állítjuk vissza az eredeti állapotot - a légkörből ki a fölös gázokat, az olajat vissza a helyére a föld alá?

Üdv: dr. Dőry István

A klímaváltozás okain lehet vitatkozni, de nem ez történik. A „hivatalos” klímaelméletet vitató tudósokat rendszeresen elhallgattatják, olykor az állásukat is elveszítik. Más tudósok a véleményüket csak zárt szakmai rendezvényeken fejtik ki, ezek közé tartozik több magyar akadémikus. A „hivatalos” klímaelmélet az ideológiai alapja annak, hogy a villamos energiát igyekeznek szélturbinákkal és napelemekkel megtermelni.

Lássuk tehát a „hivatalos” klímaelmélet gyakorlati következményeit: Mivel a szélturbinák kapacitás kihasználtsága 20-25% körüli, ezért egy hagyományos erőmű kiváltása 4-szer vagy 5-ször nagyobb névleges kapacitású szélturbina erdővel lehetséges. A paksi atomerőmű kiváltásához például kb. 4-5000 darab 2 megawattos szélerőmű lenne szükséges. Egy-egy ilyen szélerőműben 35-40 emelet magasságú vasbeton tornyokra van felszerelve a 3 lapátos turbina, ahol egy-egy lapát akkora, mintha egymás után kapcsolnánk két darab csuklós autóbust. Egy ekkora szélturbina erdő hatáskeresztmetszete kb. 30 millió négyzetméter lenne, akkora, mintha építenénk az ország közepén egy 300 km hosszú és 100 métermagas szélfogó falat. Németországban 40 darab paksi atomerőműnek megfelelő névleges teljesítményű szélturbina erdőt építettek fel, akkora költséggel, amely összemérhető az egykori náci Németország hadiipari kiadásával. Közben pedig felemelték a villanyáram árát 30%-kal,

nehogy tönkremenjenek azok a multi vállalkozók, akiktől a szélerőműveket megrendelték. Jelenleg már világviszonylatban a „megújuló” iparág profittermelő képessége vetekszik a gyógyszeriparral.

A különféle „megújuló” erőművek életciklus analízise pedig azt mutatja, hogy ezek ökológiai lábnyoma legalább akkora, ha nem nagyobb, mint a szén fűtésű hőerőművek esetén. Közben pedig az atomerőműveket is le akarják állítani, pedig azok nem bocsátanak ki széndioxidot.

E kérdéskör részletesebb elemzése itt olvasható:

<http://klimaszeptikusok.hu/?p=1378>

Baráti üdvözlettel: Héjjas Pista

Az elhallgatás és bürokratikus akadályozás éppen fordítva van:

2010 óta Magyarországon egyetlen szélerőmű nem épült. Még mutatóban sem, még próbaképpen sem. Az utolsó 2010-ben éppen itt a szomszéd falu Lövvő határában épült; 9-et szerettek volna, 1-et engedélyeztek. Ez volt az utolsó. 2014-ig a MEH minden kérelmet elutasított, bár a kvótát elvileg felemelték 440 MW-ra, maradt a 330 MW. Most is annyi. (Normálisan ez a kvóta 1000 és 2000 MW között bármi lehetne.)

2014 óta elutasításra sincs szükség, hiszen az OTÉK szabályozta a szélerőművek védőtávolságát a lakott területektől: 12000 méter. Ilyen pont földrajzilag sehol sincs Magyarországon. Normálisan ez a védőtávolság 1000-1500 méter szokott lenni. Hogy azt a nullát utólag biggyesztették oda, az onnan nyilvánvaló, hogy az OTÉK 27 helyen rendelkezik a szélerőművekről, de ez az egy passzus elegendő az összes szélerőmű kivégzésére.

Csak azért nem kardoskodom ennél jobban a szélerőművek mellett, mert közben a napelemek feljöttek befutóra. Nekünk is van egy napelemes rendszerünk 3+1 napelemtáblával, és van egy teljesen szigetüzemű napelemes járművünk is.

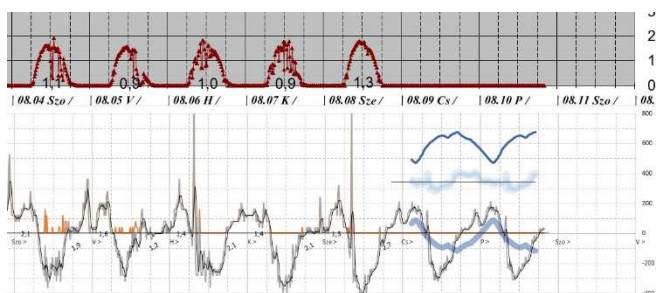
Mivel Villamos energiarendszereket és Megújuló energetikát is tanítok, így külön gonddal figyelem a mi kis napelemes rendszerünk ráhatását a nagy országos rendszerre. Egyáltalán nem rossz. Ilyen napelemből 10 millió darabot lehetne elhelyezni az országban a rendszerparaméterek romlása nélkül. Minden alkalmas tetőre 4-8 db-ot. Kb. annyi munka, mint villámhárítót, hófogót, vagy kéményseprőkorlátot felrakni. Az ország sokkal takarékosabb, sokkal energiahatékonyabb lenne, és az alaperőművek fele szükségtelenné válna.

Most a napelemeknél ugyanaz zajlik, ami tíz éve a szélérőműveknél. Nagy zöldmezős beruházásokban telepítenek naperőműveket (ha jól tudom 600 MW-ig), amin néhány tőkés és bank gazdagodik. Ha a napelemek nem a végpontokon, a fogyasztás közelében vannak elhelyezve, akkor csak feleannyit lehet elhelyezni belőlük az országban. Utána majd ott is kitalálnak valami védőtávolságot, hogy helyet adjanak az atomenergiának.

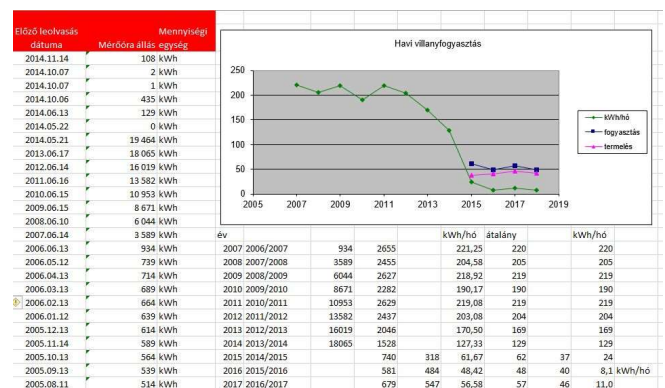
Ha valaki vitatja a CO₂ üvegházhatását (ami egyébként van neki), az nem érvelhet az atomerőművek szénmentességével. Az atomenergia árát, a beruházás hosszát, időbeli kockázatát kell megnézni. Az Energetika folyóirat és Aszódi Attila adatai alapján tudom levezetni, hogy hogy Paks II. nem túl jó beruházás. Az atomenergia napi szinten nem szabályozható, így az egyébként is túlméretezett alaperőmű-állományt szaporítjuk vele. (És ezzel egyidejűleg lekorlátozzuk a megújulókat használatát, viszont még további szabályzó és tároló kapacitást igényelünk, amit majd akkor ki is kell fizetni.) Szabályozó kapacitás egyébként a szél- és napenergiához is kell, de azt azért meg kell jegyeznünk, hogy a napelemek éjszaka nem termelnek, és a szélérőművek hajnalban akár nullára is leállíthatók - szemben az alaperőművekkel.

(Hogy konstruktív legyek: Ha Paks I. első két blokkjának rekultiválása után megépítenének Paks II-ből egy blokkot az eddig felhalmozott energiadíj-nyereségükből, 17 Ft/kWh árfekvésben - az jó beruházás lenne.)

A napeleméről mondottak alátámasztásaként csatolok néhány ábrát, amik a fogyasztás és termelés viszonyát mutatják minálunk véletlenszerű időpontban -- most.

Napi szinten kiegyenlítettünk vagyunk (augusztusban!), éves szinten annyi a maradék-fogyasztásunk, amennyi az előírás (10%), órás felbontásban pedig: hajnalban fogyasztunk - reggel semmi - délelőtt termelünk - déli szolár csúcs nincs - délután termelünk - napnyugtakor semmi - este sokkal kevesebbet fogyasztunk, mint az átlag háztartások (0,3 kWh négy óra alatt) - éjjel se termelés, se fogyasztás. Az energia negyedét átfuttatjuk az akkumulátoros rendszeren is. Összességben 17 Ft/kWh az energiamixünk. HUPX árfolyamon számolva még jobban járnánk, tehát ezek szerint az időbeli eloszlás kedvező. Télen, tavasszal, nyáron, ősszel. Hitel nélkül. Most.

Visszatérve a széndioxidra: nem állítom, hogy a CO₂ a legfontosabb tényező. Fontos a pára, a felhőzet, a jégtakaró, a mezőgazdasági területek és erdők aránya, a metánhidrát instabilitás is. Ezek közül a jégtakarót, a felhőzetet, az erdők arányát egyáltalán nem tartalmazza Miskolczi cikke, viszont a látens hő, amikor a felszálló pára kicsapódik, szerepel a klímamodellekben is, és úgy jön ki a 2-5°C melegedés 2100-ra. Ha komolyan veszem a 2010-2018-as adatokat, ez hamarabb meglesz. Ha viszont a saját háztartásunkat nézem: CO₂-egyenlegben a legjobb scenárió 2070-es (negatív) értékeinél tartunk. Most.

Ezt a szintet bárki el tudja érni 5 év alatt, ha hőszigetel, 2000 négyzetméterre sűrűn fát ültet, ha takarékoskodik, nem autózik, részt vesz a saját ételme, szükségletei megtermelésében, ha ehhez szükséges munkát végez.

Üdv: D. Pista

Néhány dologra azért reagálnék:

1) A villamos energia átviteli és elosztó hálózatba minden percben annyi energiát kell betáplálni, mint amennyit kiveszünk belőle. A kiszámíthatatlanul ingadozó teljesítményű szélérőművek ezért veszélyeztetik a rendszer stabilitását. Olyanok, mint az az autó, amelyik időnként kiszökik a garázból és magától tesz néhány kört, amikor pedig a gazdája

használni szeretné, nem akar elindulni. Ha a rendszerbe szélérőműveket kapcsolunk be, gondoskodni kell gyorsan szabályozható stand-by kapacitásról. Erre a feladatra legalkalmasabbak a vízerőművek és a szivattyús energia tárolók. Minden egyéb szóba jöhető nagy volumenű energia tárolás hatalmas költséggel, és hatalmas káros anyag emisszióval jár. Magyarországon akkor lehetne több szélturbinát bekapcsolni a rendszerbe, ha építenénk néhány vízerőművet és/vagy szivattyús tározót, de ezek ellen éppen azok a zöldek tiltakoznak, akik szeretnék minél több szélturbinát látni.

2) Németország sokkal több szélturbinát telepített, mint amekkora szabályozó kapacitása van. Emiatt rászorul a környező országok ilyen szolgáltatásaira, ami vagy működik, vagy nem, ugyanis a határokon átmenő távvezetékek átviteli teljesítménye is korlátozott, újabb távvezetékek építése ellen pedig a zöldek tiltakoznak. Németország energetikai rendszere időnként az összeomlás határán áll. A közelmúltban áramszünet miatt három napra le kellett állítani a hamburgi repülőtér működtetését, az utasok még a csomagjaikat sem tudták kivenni, mert az elektronikus nyilvántartás sem működött. Ennek ellenére Merkel asszony szerint a német ipart az fogja még jobban fellendíteni, ha majd ők láthatják el az egész világot szélturbinákkal. Kétséges azonban, hogy ez a program beválik-e.

3) Reményi Károly akadémikus a világvégével fenyegető klímahisztériáról ezt írja: „El kell fogadni, hogy a Földön a természet az úr, és mi ennek az Úrnak csak vendégei vagyunk.”

A teljes cikk itt olvasható:

<http://www.realzoldek.hu/modules.php?name=News&file=article&sid=5415>

Baráti üdvözléssel: H. Pista

Végigolvastam az én druzsámnak a 150 oldalas tankönyvét. Szinte mindenben egyetértünk!

A megoldási javaslat helyett, ami lényegében víz- és atomenergia, és lényegében nem oldaná meg a legfontosabb problémákat - a következőt javaslom:

- takarékoság, hatékonyság, hőszigetelés
 - személyenként 2000 négyzetméterre 2000 fa elültetése
 - vidéki, autómentes, önellátó életmód
 - személyenként 2-3 napelem és kiegyensúlyozás
 - víz- és szennyvízkezelés helyben
 - helyi termékek, kapcsolatok, közösségek
- Amiben egyetértünk, hogy ehhez természettudományos, következetes, felelős megközelítés és életmód kell.

Ha ide ellátogat (Egyházásfalu, Új u. 18., 70/579-8219), megmutatjuk, hogy ez a valóságban - és nem csak elméleti modell szintjén -, milyen jól működik. Szállást adunk.

A mellékelt képeket csak azért csatolom, hogy egy olyan Rába-erőmű, mint a nicki, ami kb. 10 autó teljesítményét tudja, a felvizén mennyi iszapot tud termelni.

<http://fefe.inf.nyme.hu/napcsi/31szemere.zip>

és korábban <http://fefe.inf.nyme.hu/napcsi/25nick.zip>

Üdv: D. Pista

Csaknem egy évszázaddal ezelőtt mondta egy dúsgazdag amerikai vállalkozónak egy „primitív” indián törzs „pogány” varázslója: „Amikor kivágjátok az utolsó fát, kihalásszátok az utolsó halat, és kiszivattyúzzátok a földből az utolsó csepp olajat, rá fogtok jönni, hogy a dollár bankjegyeket nem lehet megenni.” Ezzel meg is fogalmazta a modern világ legfontosabb problémáját.

Folyamatosan halljuk ugyanis a jelszavakat, hogy a természeti erőforrásokat nem szabad felelőtlenül pazarolni, miközben azt is halljuk, hogy a lehető maximális mértékben növelni kell a GDP-t, akár azon az áron is, hogy tömegesen állítunk elő divat jellegű termékeket, amelyek fölöslegesek a normális emberi élethez.

A „fejlett” országokban gátlástalanul folyik az erőforrások felélése, miközben a világ másik felén milliók halnak meg az alapvető élelmiszerek, a tiszta ivóvíz és a gyógyszerek szűkössége miatt.

Az emberiség nem véletlenül jött létre, ugyanolyan része a természetnek, akárcsak a többi élőlény.

Tudomásul kell venni, hogy véges világban nem lehet végtelenül növekedni sem létszámban, sem termelési produktumban. A népesség növekedése azonban a prognózisok szerint folyamatosan lassul, majd megáll. Ennek egyik oka az, hogy a technikai fejlődéssel az emberek életmódja megváltozik, és emiatt a születések száma fokozatosan csökken.

Baj viszont, hogy az egy főre jutó fogyasztás folyamatosan növekszik. Ráadásul a GDP akkor növelhető, ha az emberek a megvásárolt termékeket minél rövidebb ideig használják, és gyorsan újat vásárolnak helyettük, mert ezzel lehet a termelést felpörgetni. Mivel pedig a szállítási tevékenység is GDP-növelő tényező, érdemes a termékeket több ezer kilométereken át utaztatni, mert ettől is csak javulhatnak a gazdasági statisztikai adatok.

A fokozódó termelés egyre több hulladék és

melléktermék keletkezésével jár, amelyek feldolgozása és újrahasznosítása ugyancsak GDP-növelő tényező.

Ámde energiatakarékosság szempontjából is fontos lenne, hogy a „tartós” fogyasztási cikkek a valóságban is tartósak legyenek, még akkor is, ha a régebbi típusú termékek kevésbé energiatakarékosak, ugyanis a hulladékok gyakori újrahasznosítása általában nagyobb energiapazarlást jelent, mint amennyit a rövid élettartamú modernebb eszközökkel meg lehet takarítani.

A problémát enyhíthetné, ha a sokat emlegetett lokalizáció igazán valósággá válna, előtérbe kerülne a helyi hagyományok és kultúrák „túlélése”, a sokféleség fennmaradása, az önellátásra termelő emberléptékű gazdaságok, továbbá a javak méltányosabb elosztása, szemben az egyneműsítő, „konzumembereket” létrehozó globalizációval.

A valóságban az egyenlőség és az emberi jogok jelszavával tovább folyik a kulturális különbségek felszámolása, az emberek egyre jobban ki vannak szolgáltatva a globális technológiai-gazdasági folyamatoknak.

Van-e megoldás? Talán van. Ehhez lenne szükség az alapvető szemléletváltásra.

Dr. Héjjas István

Dr. Héjjas István könyvének utolsó bekezdése gyönyörű szép stílusfordulat: Talán van megoldás... A természettudományos szemlélet azonban megköveteli, hogy megmondjuk: van megoldás, hogy egy megoldás van, és hogy ezt leírjuk, bizonyítjuk, diszkutáljuk.

A megoldás legfontosabb eleme:

- takarékoság, hatékonyság, hőszigetelés (14 cm)

A takarékoság itt egyrészt jelent pénztakarékosságot (2000 Ft/nap) - hogy az exponenciális katasztrófába növekvő GDP-t megfékezzük (kevesebb fogyasztás, kevesebb kereset, kevesebb költség). És másrészt jelent energiatakarékosságot, hogy a "folyton növevő energiaigényekre" hatékony választ adjunk. Az energiatakarékosságról is ódákat lehetne zengeni: 1 kWh el nem használt energia mindazt a szennyezést, pazarlást, beruházást, hatásfokot, szállítást nélkülözi, ami az ellátási úton a fogyasztási helyig lett volna. A fosszilis ellátási lánc olyan hosszú, hogy -1 kWh a fogyasztónál -20 kWh-t ér a bányoldalalon. Ez aztán a 2000%-os hatásfok! Nem mellesleg a takarékoság, hatékonyság pénzben olyan olcsó, hogy 20-szor jobban megéri a csökkentésbe beruházni, mint egy pazarló rendszert ellátni atom-, szél-, víz- vagy napenergiával.

Az energiahatékonyság legfontosabb eleme a hőszigetelés. A Természet nem tud fenntarthatóan annyi energiát adni, hogy a szigeteletlen lakásállományt kifűtsük. A rengeteg napenergia inkább nyáron van és nappal. Az atomenergia nem keletkezik folyamatosan a Földön, csak fogy. Vízenergiából nincs 14000 MW Magyarországon, még a tizede sincs; és a szél is, tudjuk, ott fúj, ahol akar.

A megoldás második lépése

- személyenként 2000 négyzetméterre 2000 fa elültetése

Ennyi terület van. Ennyi fával lehet fűteni. Kb. ennyi fa hiányzik a Föld ökológiai rendszeréből. Ez a famennyiség ha kivágják, újrasarjad, és a gyökerek a föld alatt is dolgoznak tovább, termelik a humuszt, a megkötött szenet, és nem mellesleg kivonják a légtérből a fosszilis eredetű szén-dioxidot, amit kibocsátunk... feltéve, hogy takarékoskodunk és hőszigetelünk.

A harmadik lépés, amely "talán" az első is lehet

- vidéki, autómentes, önellátó életmód

A városi, kényelmes, kimúló, fosszilis ellátó gépezet helyett vidéken lehetőségünk van önmagunk ellátására is. A legnagyobb hiba, amit a vidékre költözésnél el lehet követni - az autós ingázó életmód. Az aztán megsejti a hasznót. Az autómentes élet viszont tehermentesít, csökkenti a kísértést, csökkenti a szállítgatást az áruházról és az áruházig. Csak azt vesszük meg, ami szükséges, és "elbírja a szarka farka"; a többire ott van a kert, és a falusi élelemgazdálkodás.

Ha ezeket a lépéseket megteesszük, már bizonyíthatóan annyi energiát fogunk csak fogyasztani, amennyit a Természet adni tud, és a műpénzt csak annyira vesszük igénybe, amennyire mindenki teheti a Földön.

Negyedik lépés:

- személyenként 2-3 napelem és kiegyensúlyozás

Sajnos a legfinomabb villamos energia egy fenntarthatatlan, fosszilis rendszerből jön mindmáig, ezért ennek a kiváltására is intézkednünk kell valamit. Nem kell túllihegni a dolgot. Ha a legfinomabb energiából csak a legszükségesebbet fogyasztjuk, akkor elég személyenként 2-3 napelem. Nálunk teljesen normálisan működik, nincs energiahiányunk. A kiegyensúlyozásban is részt veszünk egy pár kapcsolóórával és néhány akkumulátorral, de azokat megint csak takarékosan, optimalizáltan használjuk.

Most már végeztünk a legfontosabb, legnagyobb tényezőkkel: fűtés, élelem, villany, közlekedés. Ekkor 40-50 kWh/nap az összenergia-fogyasztásunk. Fenntartható, igazságos. Ennyit tud a Természet

- szennyezés és túlterhelés nélkül. Ha még a széndioxidra is odafigyelünk, és miért ne tennék(?), ennyit az elültetett fák fel tudnak dolgozni és a föld alá tudnak juttatni.

Ámde víz nélkül sem élhetünk, és sajnos a mai ivóvízellátás pazarló, veszteséges, a városi szennyvízkezelés pedig bizonyos anyagokat csak továbbterhel a Bioszférában, pl. a nitrátot és a szénat. Ötödik lépés:

- víz- és szennyvízkezelés helyben

A kúttal (fürdővíz, mosás, locsolás), az élő gyökérszomszédrendszerrel (4 m²/fő), komposzt toalettrel és esővízhasznosítással ez a pont is teljesíthető. De ha valakinek ez nem jön össze, az első négytel is fenntartható életet fog tudni élni. Az első négytel nélkül viszont Nem. Gondoljunk csak a benzinre, az olajháborúkra, az energia és pénz igazságtalan elosztásra a Földön, a túltermelésre, a kamionokra, a hőerőművekre, az import földgázra és a bolti élelmiszerekre. Ez egy megoldatlanul tornyosuló fenntarthatósági problémahalmaz.

Utolsó lépés, az örömhír:

- helyi termékek, mosolyok, kapcsolatok, közösségek

Ez az életmód nem utolsó sorban jót tesz a szívnek, a léleknek, csökkenti a stresszt és a szorongást.

dr. Dőry István

Tennék még egy utolsó észrevételt, nevezetesen azt, hogy a záró részben felsorolt utópisztikus elképzeléseket csak egy diktatúra tudná rákényszeríteni az emberekre, globalizálódó liberális demokráciákban ez nem működik.

Dr. Héjjas István

BARANYAI BÉLA

A JELENLÉTBŐL FAKAD MINDEN BEMUTATTÁK A VARGA LÁSZLÓ MEGYÉSPÜSPÖKKEL KÉSZÜLT INTERJÚKÖTETET...

Április 25-én mutatták be Kaposváron „A bőrünk alá bújt Isten” című könyvet, melyben Varga László kaposvári megyéspüspökkel beszélget Bodnár Dániel. A Magyar Kurír gondozásában, az Új Ember Kiadványok sorozatban megjelent kötetet Verseyi Beáta Mária nővér, a Nyolc Boldogság Közösség tagja ismertette

A Keresztény Értelmiségiek Szövetsége kaposvári csoportjának rendezvényén házigazdaként Csillag Gusztáv, a csoport vezetője köszöntötte a

megjelenteket, majd a kiadó részéről Kuzmányi István, a Magyar Kurír és az Új Ember főszerkesztője szövegezt néhány szót. „Azt szerettük volna, hogy ez a kötet Varga László püspökről szóljon, de mégse legyen egyszerűen csak egy életrajz.

Célunk az volt, hogy bemutassuk az ő személyes tanúságtételét, hiszen ezen keresztül Jézus Krisztushoz lehet közelebb jutni.” A megélt, hiteles szavak pedig képesek arra, hogy átforgalmazzák az életünket.

Verseyi Beáta nővér, a Központi Oltáregyesület vezetője a könyvet ismertette elmondta, hogy szerzőjét már régen ismeri, ezért is vette nagy érdeklődéssel a kezébe ezt a kötetet. „Ha műfaja nem életrajz, akkor tulajdonképpen mi is lehet ez? Először azt hittem, olyan ez, mint amikor belépünk egy szobába, ahol két ember mély beszélgetését hallhatjuk – egy elkötelezett hívő ember kérdezi egy másik elkötelezett hívő embert. Olyan kérdések kerülnek elő, melyek megérintik a világban tájékozódó embert.”

E felvetések mögött ott húzódik az a vívódás, melynek során a mondatokat az „igen, de...” szavakkal fűzik egymás után.

Tulajdonképpen ennek a könyvnek nincs kezdete és nincs befejezése sem. Belépünk a körébe valahol, és egy másik ponton kilépünk. Biztos, jól megfogható válaszokat nem találunk ebben a könyvben, mégis azt érezzük, „Laci atya úgy beszél, mint akinek a bőre alá bújt az Isten”. Erős meggyőződéseket közvetít, melyek mögött ott érezzük a tapasztalatot.

Tulajdonképpen ennek a könyvnek nincs kezdete és nincs befejezése sem. Belépünk a körébe valahol, és egy másik ponton kilépünk. Biztos, jól megfogható válaszokat nem találunk ebben a könyvben, mégis azt érezzük, „Laci atya úgy beszél, mint akinek a bőre alá bújt az Isten”. Erős meggyőződéseket közvetít, melyek mögött ott érezzük a tapasztalatot.

Mi lehet ennek a könyvnek a célja? Az biztos, hogy semmit nem akar eladni nekünk. A könyvet olvasva el kell engednünk az elvárásainkat. És ha ez sikerül, akkor rátérünk arra az „emmauszi útra”, melynek során kirajzolódhat számunkra az üzenete. Az olvasó egy utazáshoz csatlakozik, s miközben Isten országútján gyalogol, egy életút bontakozik ki előtte. Ennek egyik ösvénye a „kapcsolatba lépés”, annak megtapasztalása, hogy „a jelenlétből fakad minden”.

Nagyfokú őszinteség jellemzi e kötetet, mely arra hív, hogy igazak legyünk önmagunkkal szemben is. „Szaván kell fogni az Istent – mondja Laci atya, teljesen függetlenül attól, milyen helyzetben is vagyunk. – Egyszerűen hinnünk kell abban, amit Isten mond.” Remélnünk kell, hogy megmutatkozik, és el kell hinnünk azt is, hogy Isten nemcsak általában az embert szereti, de „engem is, személy szerint”.

Verseyi Beáta azt is kiemelte, hogy Varga László sokszor beszél az Oltáriszentségről. Arra hívja fel a

figyelmünket, hogy az Eucharishtiában a megtört Krisztus lett a miénk. „A megtört ostya és a megtört ember pedig összetartozik.” Hitünk központi titka akkor nem lesz ideológia, ha az, aki erről beszél, találkozik a saját törekenységével is. Az eucharisztikus élet e megtörtségben jelenik meg – ezt helyezzük Isten kezébe azért, hogy átformálja minket.

Bodnár Dániel a beszélgetés különleges légköréről mesélt a bemutatón. „Mint mindig, most is felkészültem, összeírtam hatvan-hetven kérdést. Bár sok interjút készítettem, ilyet még nem tapasztaltam: már az elején teljesen más irányba kanyarodtunk, ezért az előre felírt kérdésekből alig tettem fel néhányat. Úgy éreztem, hogy Laci atya válaszai vezetnek engem is.” Varga László sokszor vállalta élete során a „kérjétek, és adatik” kockázatát: számtalan élethelyzetben mondta ki, hogy „Uram, most te következel”.

Nagyon mély hittel, bizalommal kell lennie valakinek Isten felé, ha fel meri ezt vállalni. „Laci atya arra is sokszor képes volt, amire mi talán kevésbé, hogy a legnagyobb konfliktushelyzetekben is keresztényként viselkedjen.”

„Igen, de a Szentlélek a főnök” – csatlakozott a beszélgetéshez Varga László. A kötetről szólva elmondta, hogy nem tudta, mennyi ideje lesz majd minderre, de érzékelve a nagyfokú figyelmet, szívesen válaszolt a kérdésekre, sőt, „alig tudta abbahagyni”. Ha az emmauszi út hasonlatánál maradunk, a mellénk szegődő emberben fel kell ismernünk Jézust. Ebben az evangéliumi történetben olvassuk azt is, hogy „lángolt a szívünk”. Nekünk pedig hagyni kell elégni magunkat ebben a tűzben.

Az „ötödik evangélium” ott íródik bennünk, engednünk kell vezetni magunkat a Szentlélek által, aki soha nem merül ki, aki soha nem megy szabadságra. „Ha elfogadjuk Jézus barátságát, akkor ez egy gyönyörű kapcsolat és egy nagy kaland lesz, melyet nem szabad kihagynunk, mely soha nem gondolt távlatok felé visz el bennünket.”

VARGA LÁSZLÓ

SZEMÉLYES EMLÉKEK, HOGYAN KERÜLTEM KAPCSOLATBA A BOKORRAL, MIK VOLTAK A KÖVETKEZMÉNYEI ÉS MIÉRT LÉPTEM KI A KÖZÖSSÉGBŐL?

Lentiben, a bevonulásom után, mivel testileg fejletlen és katonai szolgálatra alkalmatlan voltam, egy hónap alatt kikészültem. Sem fizikailag, sem pszichikailag nem bírtam a gyűrődést. Ekkor rám talált Isten egy baptista teológus személyben, aki azt javasolta, kezdjem el olvasni és megélni az Igét. Ez a találkozás hozta az első nagy fordulatot az életembe, amit megtérésként éltem meg, és bár akkor még nem tudtam, előkészítette utamat a Bokorba.

Alkut kötöttem Istennel: megpróbálom szó szerint megélni, amit mond, de ha nem jön be, amit ígér, akkor sem pap, sem keresztény nem akarok lenni. A Szentírás, amelyet kaptam, a Hegyi Beszédnél nyílt ki. Elkezdtem olvasni: boldogok a lélekben szegények; boldogok a szegények, mert övék az Isten országa - és megélni úgy, ahogy akkor én ezt értettem.

Első megtapasztalásom a hitből fakadó béke lett. Megszűnt az addig állandóan jelen lévő szorongás és félelem. Az evangélium olvasásában gyorsan eljutottam az ellenségszeretet parancsáig. Tízennyolc évesen elhatároztam, hogy leteszem a fegyvert. Nem engedem, hogy megtanítsanak gyilkolni. Ebből aztán óriási problémák támadtak, mert nem voltam Jehova tanúja és nem voltam elmebeteg sem, bár ezt később megpróbálták rám bizonyítani.

Ezek után jutott tudomásomra, van az egyházban olyan csoport, a Bokor mozgalom, ahol tanítják és élük is az erőszakmentességet. Mindenáron kapcsolatba akartam kerülni velük. Kiderítettem, hol lehet találkozni Bulányi atyával, és még katonaként eljutottam egy lelkigyakorlatra, Sülysápra. Ott újabb ajándék várt rám. Miután megismerkedtem Gyurka bácsival és sok világi Bokor taggal, szárnyakat adott, hogy élnek Magyarországon olyan keresztény értelmiségiek, akik nem a hitüket igazgatják az élethez, hanem megfordítva: a hitükhöz igazítják az életüket.

A másik nagy ajándék, amit ezen a lelkigyakorlaton kaptam, Futó Károly atya. Gyurka bácsi arról beszélt, hogy lelki vezető nélkül, Szentírás nélkül, közösség nélkül nem lehet hitelesen keresztény életet élni. Futó atyával együtt vonatoztunk visszafelé Budapestre, és megkérdeztem, vállalná-e a lelki vezetésem, igent mondott, és lassan negyven éve ő a lelki vezetőm.

Leszerelésem után 1976 őszén Budapestre, a Központi Szemináriumba már úgy kerültem, mint a Bokor mozgalom tagja. A közösség miatt, mint az később, negyed évesen kiderült listára kerültem és többször meg

kellett szakítanom tanulmányaimat, mire végül 1982-ben pappá szenteltek.

Nyolc évig voltam a Bokor közösségben. Amiért mind a mai napig hálás vagyok a Jóistennek, közöttetek tanultam meg, hogy a Szentírás ismerete és annak megélése nélkül, valamint közösség nélkül nem lehetek hitelesen sem keresztény, sem pap. Mindezt külön köszönettel tatozom Gyurka bácsinak is

Közben egy év kápláni szolgálat után el akartam hagyni a hivatásomat. Úgy éreztem, meghasonlottam, mert nem tudom megélni a szeretet, különösen az ellenségszeretet parancsát. Az ellenségeim mellett nem voltam kibékülve sem az egyházzal, sem önmagammal. Az üldözések, a rendszertelen életvitel, az elfojtott harag következtében fizikailag is megbetegedtem, gyomorműtét előtt álltam.

Ekkor valamelyik pap társam azt javasolta, hogy vegyek részt egy lelkigyakorlaton, amiről csak ott tudtam meg, hogy egy karizmatikus papi lelkigyakorlat. Imádkoztak fölöttem és meggyógyultam. Fizikailag is, aminek következtében a műtét elmaradt, lelkileg is, mert ezek után már nem akartam elhagyni a papságomat. Újjászülettem a Szentlélekben, új módon fedeztem fel a természetfölöttivel való kapcsolatot és a kegyelem működését. Mindez oda vezetett, hogy a következő év februárjában bejelentettem Gyurka bácsinak elhagynom a Bokor közösséget. Mivel fölfedeztem a Szendéiket, az ő vezetése mentén a Karizmatikus megújulásban szeretném folytatni az utamat.

Az évekig tartó karizmatikus lángolás, hatalmas éhséget keltett bennem. Akkoriban úgy fogalmaztam ezt meg, hogy ismerem az ajándékokat, még a rendkívüli karizmákat is, az Ajándékozót viszont nem. Szeretnék találkozni vele.

Ez a vágy vezetett a csendes szentségimádáshoz, ami 1986 szeptembere óta naponta meghatározza az életemet. Ekkor még várpalotai káplánként szolgáltam, ahonnét a következő évben plébánossá neveztek ki Somogyfőszékbe. Hat évig voltam hét falu plébánosa. Befogadtam sérült és fogyatékkal élő embereket a plébániámra, és családok költöztek le falura, hogy közösséget élhessünk meg. Gyönyörű időszak volt.

1993 augusztusa óta Kaposváron a Szent Imre templom plébánosa vagyok. Itt is folytattam a napi szentségimádást és ez „fertőző” lett másokra nézve is. 1998 januárja óta nyitva a templom egész nap és a kitett oltárszentség előtt folyik a csendes ima. Ebből a forrásból merítve végeztem kórházi, börtönlelkészi, kollégium igazgatói és jelenleg helynöki szolgálatomat, a plébánosi, lelkivezetői munkám mellett. Boldog pap vagyok, amiben nagy része van a Bokor közösségben eltöltött nyolc évnek is. Köszönöm!

ATHANASIUS SCHNEIDER PÜSPÖK A HELYES KATOLIKUS VÁLASZ A "MELEG BÜSZKESÉG" RENDEZVÉNYEKRE...

Az elmúlt évtizedekben elkezdtek terjedni a "meleg büszkeség" parádék a nyugati világ nagyvárosaiban. Ennek az egyre terjedő jelenségnek a világos célja az, hogy a nyugati világ összes városának közttereit, hosszú távon pedig a világ összes városát elfoglalják, a muszlim országok kivételével, mivel azokban tartani lehet az előreláthatóan erőszakos ellenreakcióktól.

Ezeket a demonstrációkat hatalmas anyagi és logisztikai támogatással valósítják meg, a közélet legbefolyásosabb erői - a politikai elit, a közösségi média, valamint nagyhatalmú gazdasági és pénzügyi szereplők - által támogatott propaganda kíséretében. A közszereplők ilyen egyöntetű támogatása a történelem totalitárius rendszereire volt jellemző, amelyek azért alkalmazták ezt, hogy a társadalomra egy bizonyos ideológiát ráerőltessenek. Az úgynevezett "meleg büszkeség" demonstrációk félreérthetetlenül a különféle múltbéli totalitárius politikai rezsimek propagandafelvonulásaira hasonlítanak.

Van azonban a közéletnek egy nagyon fontos hangja, amely mostanáig - legalábbis nagymértékben - még nem csatlakozott a "meleg büszkeség" parádék támogatóinak egyhangú kórusához. Ez a hang a katolikus egyházé. A homoszexuális gender-ideológia önkényuralma most a legambiciózusabb célját akarja megvalósítani: az ellenállás utolsó bástyája, a katolikus egyház bevetését.

Mostanra sajnos ez a cél bizonyos mértékig teljesült, mivel láthatjuk, hogy egyre több pap, sőt, püspökök és bíborosok is különféle módokon fejezik ki nyilvánosan a támogatásukat e totalitárius felvonulások, az úgynevezett "meleg büszkeség" felé. Ezek a papok, püspökök, és bíborosok ezzel egy olyan ideológia

képviselőivé és szószólóivá váltak, amely közvetlen támadást jelent Isten, valamint a férfinak és nőnek, az Isten képére és hasonlatosságára teremtett emberi személy méltósága ellen.

A gender-ideológia, avagy a homoszexualitás ideológiája lázadás Isten csodálmivalóan bölcs és szeretettel teremtő művével szemben. Lázadást jelent az ember kétneműnek - férfinak és nőnek - teremtettségével szemben, amely nemek szükségyszerűen és csodálatosan kiegészítik egymást. A homoszexuális és leszbikus cselekedetek profanizálják a férfi és női testet, amik Isten templomai. A Szentlélek azt mondja erre: *"Aki lerontja az Isten templomát, azt Isten elpusztítja. Isten temploma ugyanis szent, és ti vagytok az."* (1Kor 3,17). A Szentlélek a Szentírásban kinyilvánítja, hogy a homoszexuális cselekedetek „gyalázatosak”, mivel ellentétesek az Isten által teremtett természettel: *"Ezért szolgáltatta ki őket Isten a saját gyalázatos szenvedélyeiknek. Asszonyaik a természetes szokást természetellenessé váltották fel. A férfiak hasonlóképpen abbahagyták az asszonnyal való természetes életet, egymás iránt gerjedtek vágyra, vagyis férfi férfival üzött ocsmányságot. De meg is kapták tévelygésük megszolgált bérét. Nem méltatták az Istent arra, hogy megismerjék, az Isten is romlott eszükre hagyta hát őket, hogy alávaló tetteket vigyenek végbe."* (Róm 1,26-28). A Szentlélek ezután kinyilvánítja, hogy azok, akik súlyosan bűnös cselekedeteket, köztük homoszexuális cselekedeteket követnek el, nem részesülnek majd az örök életben: *"Vagy nem tudjátok, hogy a gonoszok nem részesülnek Isten országában? Ne ámtátok magatokat: sem paráznák, sem bálványimádók, sem házasságtörők, sem kéjencek, sem férfikkal paráználkodó férfiak, sem tolvajok, sem kapzsiak, sem iszákosok, sem átkozódók, sem rablók nem részesülnek Isten országában."* (1Kor 6,9-10).

Krisztus kegyelme azonban oly hatalmas, hogy a bálványimádót, a házasságtörőt, és az aktív homoszexuálist is új emberré alakítja át. Az Isten Igéjéből vett idézet így folytatódik: *"Néhányan [bálványimádók, házasságtörők, szodomiták] bizony ilyenek voltak! De az Úr Jézus Krisztus nevében és Istenünk Lelke által megtisztultatok, szentek lettetek és megigazultatok."* (1Kor 6,11). Ezzel az igazsággal, és a kegyelem valóságával szembenézve fényesen átragyog a valódi változás reményének sugara a homoszexualitás ideológiájának és gyakorlatának Isten- és emberellenes világán; ez annak reménye és valódi lehetősége, hogy egy olyan ember, aki homoszexuális cselekedeteket végez, új emberré alakulhat át, a szentség igazságában újjáteremtve: *"Ti azonban nem ezt tanultátok Krisztusról. Hiszen hallottátok és megtanultátok, hogy Jézusban van az igazság. Korábbi életetekkel ellentétben vessétek le tehát a régi embert, akít a*

megtévesztő kívánság romlásba dönt. Újuljatok meg lelketekben és gondolkodástokban, és öltsetek magatokra az új embert, aki Isten hasonlóságára tiszta igazságban és szentségben alkotott teremtmény." (Ef 4,20-24). Csakis Istennek e szavai válhatnak azzá a reményteljes és felszabadító üzenetté, amelyet egy kereszténynek, és még inkább egy papnak vagy püspöknek ajánlania kell, azoknak, akik homoszexuális cselekedeteket végeznek, vagy akik a gender-ideológiát terjesztik.

A gender-ideológia önkényuralma és intoleranciája a saját logikája szerint teljes odaadást követel. A társadalomnak ezért minden szegmensét, a katolikus egyházat is beleértve, kötelezni próbálják annak kifejezésére, hogy ezt az ideológiát elfogadják. Az egyik legelterjedtebb és legkonkrétabb nyilvános módja ennek az ideológiának a kierőszakolására az úgynevezett "meleg büszkeség" parádékban valósul meg.

Nem zárhatjuk ki, hogy a katolikus egyház a nem is túl távoli jövőben hasonló helyzettel kell, hogy szembenézzen, mint amilyen az első három évszázad üldözéseinek kora volt a Római Birodalomban, amikor a keresztényeknek kötelező volt alávetniük magukat a bálványimádás totalitárius ideológiájának. Azokban az időkben az alávettség igazolásának nyilvános és politikailag korrekt próbája a tömjénszemek égetése volt egy bálvány vagy a császár szobra előtt.

Ma a tömjénszemek égetése helyett a "meleg büszkeség" parádékkal való szolidaritás gesztusát kínálják fel, hogy azt a papok szívélyesen üdvözljék, és hogy akár különleges imaszolgálatot is végezzenek a homoszexuális tevékenységekhez fűződő állítólagos jogok, és az ideológiájuk terjesztésének támogatására. Egy elképesztő forogatókönyvnek vagyunk tanúi, amiben egyes papok, sőt, püspökök és bíborosok már most szégyenérzet nélkül felajánlják a tömjénszemeiket a homoszexualitás és a gender-ideológia bálványának, e világ hatalmasságainak - politikusok, a közösségi média óriásai, nagy hatalmú nemzetközi szervezetek - ünneplése közepette.

Mi a helyes válasz egy keresztény, egy katolikus, egy pap és egy püspök részéről az úgynevezett "meleg büszkeség" jelenségére?

Mindenekelőtt szeretettel hirdetniük kell az isteni igazságot az emberi személy teremtéséről, az igazságot a homoszexuális hajlamok objektív pszichológiai és szexuális rendellenességéről, és mindezek után beszélniük kell a homoszexuális hajlamú személyek számára nyújtandó szükséges és diszkrét segítségről, amellyel ők gondoskodást és szabadulást nyerhetnek a pszichés fogyatékoságuk alól.

Emellett hirdetniük kell az isteni igazságot a homoszexuális cselekedetek és homoszexuális életvitel súlyosan bűnös jellegéről, mivel azok sértik Isten

akarát. Igaz testvéri aggódással kell hirdetnünk azt az isteni igazságot, hogy az aktív és bűnbánatot nem gyakorló homoszexuálisok az örök kárhozát veszélyének teszik ki a lelküket.

Azonfelül állampolgári kiállást felmutatva, valamint használva minden rendelkezésre álló békés és demokratikus eszközt, tiltakozunk kell a keresztény meggyőződések semmibevétele, és a lealacsonyító obszcenitások közszemlére tétele ellen. Tiltakozunk kell azoknak a felvonulásoknak a ránk - kis- és nagyvárosok egész lakosságaira - való rákényszerítése ellen, amelyeket a politikai és ideológiai erőszakosság jellemez.

A legfontosabb dolog azonban a spirituális eszközökben rejlik. A legerősebb és legértékesebb választ azok a nyilvános és magánúton végzett cselekedetek jelentik, amelyek kiengesztelik azt az isteni szentséget és fenséget, amit az úgynevezett "meleg büszkeség" parádék oly súlyosan és nyilvánosan megsértenek.

Az engesztelés cselekedeteitől elválaszthatatlan a buzgó ima a homoszexuális ideológia hirdetőinek és aktivistáinak megtéréséért és a lelkük örök üdvösségéért, és még inkább ama sajnálatra méltó emberek lelkéért, akik a homoszexualitást gyakorolják. Erősítse meg a helyes katolikus választ az úgynevezett "meleg büszkeség" jelenségére a legfőbb pásztorok szava.

II. János Pál pápa így tiltakozott a 2000-ben Rómában tartott "meleg büszkeség" parádé ellen:

Kötelességemnek érzem most, hogy szót ejtsek azokról a közismert [meleg büszkeség] demonstrációkról, amelyeket Rómában tartottak az elmúlt néhány napban. Róma Egyházának nevében csakis a mély szomorúságomat tudom kifejezni ... ama város keresztény értékeinek megsértése miatt, amely oly kedves a katolikusok szívének szerte a világon. Az Egyház nem hallgathat az igazságról, mert azzal kudarcot vallana a hűségében a Teremtő Istenhez, és nem segítene megkülönböztetni a jót a rossztól. (Úrangyala imádság utáni beszéd, 2000. július 9.)

A jelenleg regnáló Ferenc pápa több alkalommal is figyelmeztetett a gender-ideológia veszélyére, például amikor azt mondta:

Ön, Irina, említette a házasság egyik mai nagy ellenségét: a *gender* elméletét. Ma világháború folyik a házasság elpusztítására. Ma olyan ideológiai gyarmatosítások folynak, amelyek nem fegyverekkel, hanem ideákkal pusztítanak. Ezért meg kell védenünk magunkat az ideológiai gyarmatosításoktól. (Találkozó papokkal, szerzetesekkel, papnövendékekkel, és lelkipásztori szolgálatttevőkkel; Tbiliszi, 2016. október 1.)

Egy másik alkalommal pedig azt mondta:

Olyan időszakban élünk, amikor az embernek mint Isten képmásának a megsemmisítése folyik. És itt szeretném ezzel a szemponttal lezárni, mert e mögött ott vannak az ideológiák. Európában, Amerikában, Latin-Amerikában, Afrikában, néhány ázsiai országban valóságos ideológiai gyarmatosítás folyik. Ezek közül az egyik – világosan néven nevezem – a *gender* [ideológiája]! Ma a kisgyermeknek – a kisgyermeknek! – az iskolában ezt tanítják: a nemét mindenki maga választhatja meg. Miért tanítják ezt? Mert a könyvek azoké az embereké és intézményeké, akik pénzt adnak neked. Ezek az ideológiai gyarmatosítások, amelyeket nagyon befolyásos országok is pénzelenek. És ez szörnyű! Amikor Benedek pápával beszéltem, aki jól van, és világos a gondolkodása, azt mondta nekem: '*Szentatyá, ez a teremtő Isten elleni bűn kora!*' Nagyon okos! Isten megteremtette a férfit és az asszonyt; Isten megteremtette a világot ilyennek, ilyennek, és ilyennek..., mi pedig az ellenkezőjét csináljuk. Isten 'műveletlen' állapotot adott nekünk, hogy mi abból műveltséget, kultúrát hozzunk létre; de aztán ezzel a kultúrával mi olyan dolgokat művelünk, ami visszavisz minket a 'műveletlen' állapotba! El kell gondolkodnunk azon, amit Benedek pápa mondott: '*Ez a teremtő Isten elleni bűn kora!*' (Találkozó a lengyel püspökökkel a XXXI. Ifjúsági Világtalálkozó alkalmából; Krakó, 2016. július 27. - Magyar Kurír, Tózsér Endre SP fordítása)

Az igazi barátai azoknak, akik az úgynevezett "meleg büszkeség" parádékon lealacsonyító cselekedeteket támogatnak és végeznek, azok a keresztények, akik azt mondják:

Nem fogok egyetlen tömjénszemet sem égetni a homoszexualitás és genderelmélet bálványá előtt, még akkor sem, ha - ne adja Isten! - a plébánosom vagy a püspököm ezt megtenné.

Magánúton és nyilvánosan engesztelő cselekedeteket fogok végezni, és közbenjáró imákat fogok felajánlani mindazok lelki üdvéért, akik a homoszexualitást támogatják és gyakorolják.

Nem fogok megriadni a gender-elmélet új ideológiai és politikai önkényuralmától, mert Krisztus velem van. És mert Krisztus legyőzte a múlt összes önkényuralmi rendszerét, a mi időnkben le fogja győzni a gender-ideológia önkényuralmát is.

*Christus vincit,
Christus regnat,
Christus imperat!
2018. július 28.*

MERZA JÓZSEF

A KÖVETKEZŐ LÉPÉS...

(4.)

4. Mártíriskola

Mint már mondtam, nem hoztam különleges olvasmányokat erre a lelkigyakorlatra. A mai nap evangéliumát sem én választottam ki, hanem az Egyház tette elénk, akkor is, ha időnkint maga sem akarja vállalni a tartalmát. Tegnap említettem, hogy minden ügybuzgóságunk és eredményünk mellett számolnunk kell a sikertelenség, mégpedig a világ stílusa szerint szervezett sikertelenség perspektívájával. Íme a mi távlatunk: bárányok farkasok között. Azután jönnek egyéb mozzanatok is: megostorozás, bíróság elé állítás, halálra adás, elveszejtés. Mindezekről, persze, lehet romantikusan dalolni is, ha kivédjük őket az életünkől, de már a tizedrésztől is rendkívül nyugtalanok leszünk, ha életünk részének valljuk. Nem is csoda, hogy az átlag keresztény sürgősen hozzáfog a fogalmak képletes értelmezésének kidolgozásához, ily irányú kötelezettségünk kellő mértékű fellazításához, mert idegeire megy a szöveg, mert köszöni, ebből nem kér, ez már nem kereszténység, hanem politika. Jézusért persze minden, de politikáért semmi. Így sterilizálja módszeresen az evangéliumot obszervanciákra, liturgiákra, égre nézésre, sóhajtozásra, napi apró keresztcsékkre és így tovább.

Tényleg, miért is van ez a nagy megpróbáltatás? Mi az oka annak, hogy Jézus ilyen kellemetlen, barátságtalan, egyáltalán nem életvidám körképet rajzol elém? Inkább az lenne az ideális, hogy a keresztény ember élete – éppen azért, mert jámbor, mert törvénytisztelő, engedelmes ember – tele legyen örömmel, jókedvvel, evilági sikerekkel; szóval, hogy derűjével sikerességével jó propagandaanyagot szolgáltatson egy hitbuzgalmi kampány plakátjai számára.

Különbéle okai lehetnek. Most csak arra az okra utalok, ami elmélkedésem címében szerepel. A tanúságtételre. Gyorsan idézzük fel, hogy a mártír szó nem elvágott torkú, felakasztott, agyonlőtt embert jelent. Azt is jelenthet. A mártír szó nem azt jelenti, hogy feltűnést kereső, különiséget, szélsőségeket hajhászó, egyébként pedig alacsonyabb rendű, régi komplexumaival bajlódó ember. A mártírságra törekvés nem vall mazochista alkatra, a mártírnak általában a legkisebb hajlandósága sincs arra, hogy élvezze a szenvedéseket. A mártír egyszerűen csak tanúsítja azt, amit elődeitől és a Lélektől hallott. Nevezetesen azt, hogy eljött Jézus és azt mondta, hogy mindenkit szeretni kell. Jézus úgy látta, hogy aki mártírkodik és ezt nem hagyja abba, abból áldozat lesz. Mit csináljunk? Ez a világ törvénye. A másik világé viszont a szeretet, és a szeretet erősebb, mint a világ törvénye,

ezért Jézus azt akarja, hogy mártír legyek, amiből következik, hogy áldozat is leszek. Áldozat, de már nem Jézus kívánságából, hanem evilág fiainak az elhatározásából.

Summa summarum: Jézus tanúságtételt vár tőlem, a küldöttől. A küldött tehát tanúságtévő, azaz mártír. Jézus mártírt akar csinálni belőlem. Én is mártír akarok lenni. Már ma is mártír lehetnék. Holnap már mindenképpen az szeretnék lenni. És így tovább! Jó lesz, ha még különféle mondatokat fogalmazunk, hogy alaposan begyakoroljuk a mártír szó használatát. Lehet, hogy környezetünknek kissé borsódnai fog a háta e mondatoktól, viszont igen előnyösen fog fejlődni saját tudatunk. A köznyelvben félelmetes szó a mártírság, pedig a tanúságtetés minden fokon gyakorolható, a tanúságtetésbe bele lehet nőni. Jó az Isten: Pétert és Pált is hozzászoktatta a sorscsapások elviseléséhez. Kimentette őket a rabságból, amikor úgy látta jónak, de megadta azt a megtiszteltetést is, hogy végül már a kimentésnek csak azt az egy útját választhatták, amelyen az örök hazába, a mennyei országba jutottak el.

A tanúságtételhez is fel lehet nőni, ha nem zárjuk ki életünkől az áldozatokat, ha vállaljuk kisebb, majd egyre növekvő fokozatait. Csak az a fontos, hogy elvileg fogadjuk el, és gyakorlatilag teljesítsük azokat a szürke, jelentéktelennek látszó egyszerű hitvallásokat, amiket elénk hoz a napok sodra. Ne mondjuk azt, hogy ettől meg ettől húzódozom, de azt a nagyot, majd azt a szép kiállást, azt nem mulasztom el. Félő, hogy gyakorlat híján az sem fog menni. És még egyszer elmondom: a tanúságtételben lehet is, kell is fejlődni. A tanúságtételnek is van az átlagember számára járható iskolája, azaz van mártíriskola.

Ez a lelkigyakorlat mártíriskola.

Barátkozzunk meg ezzel a gondolattal. Az életünk függ rajta. Jézust megvallásunktól, azaz jézusi tanúságtételünktől függ, hogy megvall-e minket Jézus az Atya előtt. A mennyek Országába csak mártírok mennek be.

Ha ezt az utóbbi következtetést meggondolom és látom annak kritérium jellegét, akkor egyszerre forró lesz lábam alatt a talaj. Futok a mártírság után. Lihegek, törtetek a mártírság után. Írnék még sok ilyen mondatot, hadd értse félre, aki nem akar gondolkodni, de induljon meg már végre, aki becsületesen tudomásul szokta venni a helyes szillogizmusok végeredményeit. A kereszténység mindig is igyekvés volt, agónia meg páli futás a versenypályán, nem úriemberek „sohasem sietése”. Boldog, aki ezt megérti és már forgatja a fejében: hol, kiknek, mikor kell legközelebb tanúságot tenni Jézusról. Boldog, aki igazi apostol, küldött akar lenni, aki a törvénytől valóan bekövetkező szenvedésekben is kész tanúskodni róla.

Sok ember leállásának az az oka, hogy nem értik és nem is vállalják a következetes tanúságtevést. Pedig a mártírságnak fejlődően benne kellene lenni az életünkben. A kis gyermek az óvodában vagy az iskolában apró tanúságtevésekkel kezdi, s ha élete harmonikusan fejlődik Istenben, akkor felnőtt korában felnőtt férfihez vagy nőhöz illő tanúságot fog tenni. A világ előtt azonosulni fog Jézussal, mert ezt várja tőle radikális elkötelezettsége. Jézus nincs jelen a világban, ha nincsenek tanúságtevők. Jézus szava ott hangzik el, ahol tanúságtevők vannak. Általuk csendül fel az Országról szóló beszéd a templomokon kívül, utcán, lakásokban, bíróságokon és olyan helyeken is, ahová csak rabként léphet be az ember.

A keresztények gyakran nem is látják, nem is tudják, micsoda ereje van a tanúságtevésnek. Meglepő, hogy ellenfeleink jóval inkább tisztában vannak vele és ha mi nem akarunk tanúságot tenni, ők óvakodnak attól, hogy mártírok gyártásával erősítsék az evangélium hatóerejét. Ők tudják, hogy a mártírok adják az eszmék aranyfedezetét. Jaj, ha elfogynak a tanúságtevők! Ha nincsenek mártírok, akkor Jézus szava elhal a világban.

Az eddigiek során igyekeztem megmutatni, hogy a tanúságtevés életünk szerves része, és hogy a mártír szó hallatán nem kell mindjárt hullára gondolni. Mégis, tudnunk kell, hogy a keresztény tanúságtevés útja a gyalázat és üldözés útja. Ha odaadjuk életünket Istennek, akkor százannyi testvért, sőt még anyagi juttatásokat is nyerünk. Megéljük az összetartozás örömét, az adás és elfogadás boldogságát. Ámde mindezt üldözések közepette. Így mondta Jézus. Mindaz, aki buzgón akar élni Jézus Krisztusban, üldözést szenved. Így írta Pál Timóteusnak. Megdöbbenően hangzik a mai evangélium utolsó előtti mondata is: „Mindenkinek szemében gyűlöletesek leszel a nevemért”, Ez hát a mi perspektívánk? Nincsenek kellemesebben hangzó, derűt sugárzó ígéretek az „örömhírben?” Folyton bele kell botlanunk ezekbe a lehangoló, félelmetes mondatokba? Igazuk van ellenfeleinknek: ez vágóhídi kereszténység?

Aki nem mozog a hideg vízben, lemerevedik. A bénító görcs állandóan leselkedik ránk a hideg világban. Tűznek, melegségnek kell bennünk lenni, hogy abba ne hagyjuk se a beszédet, se a mozgást, se a cselekvést. Hogy legyen bennünk elég nagy istenszeretet, amelynek az az egyetlen vágya, hogy kifejezze a benne élő boldogságot. Ez a szeretet meg ez a boldogság túl tud vinni a napi megpróbáltatásokon, még ha kell a vágóhidakon is. Nincs ebben semmi különös. Az ember két erő hatása alatt áll. Az ember a nagyobb erő irányába mozog el. Ha valakiben erősebb Isten szeretete, mint a világé, akkor, nem tehet róla, arra fog elindulni, amerre a nagyobb istenszeretet viszi. Csak annak különös ez, vagy félelmetes, aki azt hiszi, hogy gyenge istenszeretettel képes Isten felé mozogni a világ

erős vonzása ellenében. A vonzások dinamikája olyan terület, ahol nyugodtan használhatjuk a józan eszünket, és nem szabad megtévesztenünk magunkat ködösítéssel. Aki Isten felé mozog, abban nagyobb Isten szeretete, mint a világé; aki nem mozog Isten felé, vagy éppen távolodik Tőle, az jobban szereti a világot, mint Istent. Lehet, persze, hogy hatalmas tömjén áldozatokat mutat be Istennek, ez azonban ne tévesszen meg senkit. Isten életünket kéri áldozatul, nem illatszerek égetését. A szeretet maga kíván égni és nem gyertyákat gyújtogat önmaga helyett. Legyetek hát ti is égő lámpások, fények az éjszakában. A lámpás tudja, hogy a világ alapállapota a sötétség, mégis ég és világít, mert neki meg ez a természete. Ki más világítson? Óhatatlanul Pál szavai jutnak az eszembe: ragyogjatok, mint fényes csillagok az égen. Amíg létezem világítok, mert tűz van bennem. Elbírom a tanúságtevéssel járó szenvedéseket, mert inkább akarok tanúságot tenni, mint megspórolni az áldozatvállalást.

„Viseld a szenvedéseket velem együtt” – mondja Pál Timóteusnak. Tanítás és közösségvállalás és szenvedés egy csomagban van. Méltó akarok lenni ahhoz, akit hirdetek, akivel közösséget vállalok. Megtiszteltetésnek fogom tekinteni, ha életem úgy alakulhat, mint az övé. Ebben fogom igazolását látni annak, hogy jó úton járok. Örülök, hogy evvel is tanúskodhatok mellette, nemcsak szóval vagy cselekedettel. Tanúskodhatom róla életem regényével.

Borzalmas-e a tanúságtevés, félelmetes-e a mártírium? Válaszolok: a tanúságtevő számára nem. Nem, ha hisz küldetésében. Akkor ugyanis boldog. Átéli a szenvedés és boldogság dialektikáját. Nem tudom, mennyire érhető ez. Gyökössy Endre megértette, el is mondta, le is írta. Hadd vegyem át néhány szép mondatát, amellyel – a békességszerzőkről elmélkedve – megvilágítja ezt a látszólag paradox helyzetet.

„Én azt hiszem, hogy azok, akiket fejbe vernek, megnégyelnek, tarkón lönek, üldöznek, leköpnek, kizárnak, megtipornak – míg Jézus békességét szerzik – azért boldogok, mert már olyan tág a szívük és olyan nagy a szívükben a Krisztus, hogy a szenvedést vagy nem érzik, vagy nem érdekli őket. Csak boldogok! És hiába mondod nekik: Ne csináld! – Nem tudnak mást csinálni. És akármilyen történik velük, boldogok. Boldogok, mert velük van az Isten, bennük az Isten, túl nőttek a csúcson, bele nőttek a legsodálatosabb emberi célba. Beletaláltak, amibe ember beletalálhat, az istenfiúság szolgálatába. Boldogok, mert Isten fiai.”

Mártíriskolánk minden résztvevőjének szívből kívánom ezt a boldogságot, amit csak a Hegyi Beszéd tanítója tud megadni tanítványainak.

MIKLOVICZ LÁSZLÓ

HOMÍLIA...

Ev. Mt 16,13-20.

Köszöntés: Tekintsünk máris az evangélium nagyon súlyos kérdésére, amit Jézus fogalmaz meg a 12 tanítványának, de rajtuk keresztül számunkra is. Ez az a jézusi kérdés, amelynek megválaszolását nem lehet kikerülni, ha követni akarjuk Őt. Nem csak Máténál, de Lk-nál és Mk-nál is szerepel ez a kérdés. Ez az érdeklődés nem hiúságból fakad Jézus részéről, hanem valóban tudni akarja, hogy mit gondolnak a személye felől, mit vár tőle a nép, illetve tanítványi köre. Tehát nagyon is indokolt a kérdés és fontos jó választ adni rá. Jézus missziós tevékenységét és a személyét az emberek sokféleképpen értelmezték. Tanítónak, rabbinak, mesternek hívták, amikor megszólították, hiszen a legjellemzőbb tulajdonsága, tevékenysége a tanítás volt. Személyét illetően megoszlottak a vélemények, mint ahogyan hallottuk. Miből adódhat az, hogy valakik, akik ugyanazt a tanítást hallották és ugyanannak a Jézusnak a jó tetteit látták, arra a következtetésre jutottak, hogy keresztlő János vagy Illés próféta, vagy Jeremiás próféta született meg újra Jézusban? Talán abból adódott, hogy kivetítették Jézusra a saját elképzeléseiket, várakozásaikat vagy Jézus szavaival élve, nem volt fülük meghallani az evangéliumot, a jó hírt. Hogyan is gondolhatták, hogy a keresztlő támadt fel benne, amikor János arról az Istenről prédikált, aki igazságos bíró, akinek fogytán a türelme; hamarosan eljön rendet csinálni: a jókat "csűrbe gyűjti", a gonoszokat "olthatatlan tűzbe veti"; csak az menekülhet meg, aki megvallja bűneit, alámerítkezik nála a Jordánban és "jó gyümölcsöket terem"; tétovázásra nincs idő, "a fejsze már a fák gyökerére tétetett"... Jézus pedig az irgalmas, mindenkinek megbocsátani akaró, feltétel nélkül szerető Istent mutatta be, aki Abba, Atya és minden megtérő fiát visszavárja a családi házba.

Hogyan is gondolhatták Jézusról valakik, hogy Illés próféta született meg újra benne? Illés egy harcos próféta ember volt, aki tucatszám ölte meg a bál prófétákat és a királyi követeket. Jézus viszont még a haragtartást is tiltja, nemhogy az ilyen durva erőszakot. Az általa bemutatott Atya jóságos és fölkelti napját minden ember gyermekére. Jeremiás pedig úgy kerülhetett a látókörbe, mint a Jeruzsálem elpusztítását megjövendölő próféta. Jézus atyja viszont nem akarja, hogy bármi és bárki is elpusztuljon, hanem, hogy éljen és szeretetben éljen. Ez az igazi jó hír. Tehát szegény Jézust alaposan félreértették a kortársai, amikor azt

gondolták róla, hogy ő a keresztlő János, vagy Illés, vagy más próféta. Azokról a kortársairól pedig nem is beszélve, akik a római uralom alóli felszabadító messiást várták és ezek voltak a legtöbben. A jó válasz megadásához nélkülözhetetlen az, hogy nyitott szívvel tanuljon az ember Jézustól: tanulja meg azt, hogy amiből kettő van, abból az egyiket oda kell adni annak, akinek egy sincs és jó szívvel. Tanulja meg azt, hogy irgalmas szívűnek kell lenni mindenki irányába, kiváltképpen a hátrányos vagy kiszolgáltatott helyzetben lévők felé. És amit az ember a legnehezebben tud vagy akar megtanulni a názáreti Jézustól: a békességteremtés művészetét, a teljes erőszakmentes életmegnyilvánulásokat. Még gondolatban sem akarok rosszat a felebarátomnak. Mit válaszolunk a Mester kérdésére? Hát ti kinek tartotok engem?

Te vagy az, aki megtanítottál minket a feltétlen gyermeki bizalomra az Isten irányába. Ahogy a csecsemő bizik anyjában úgy. Hiszen ebben foglaltad össze tanítói munkád kezdetén az üzenetedet: Bízatok a jó hírben, és később is folytonosan erre bízattál a példabeszédjeidben, a gyógyításaid során. Ez a bizalom volt a te válaszod is a mennyei atya felé. Ez a feltétlen bizalom az Újszövetség nyelvén: "hit", amellyel tehát *nem* Isten ajándékozta meg az embert, hanem az ember ajándékozhatja meg Istent. Hiszen a bizalom a saját döntésükből fakadó odafordulás.

Te vagy Jézus az, aki vállaltad, hogy Isten jóságáról bizonyosságot teszel az emberek számára, akik tévedésben élnek: Istent, haragos bírónak tartják és félnek tőle. Ez lett életed egyik fő mozgatója és egyúttal tartalma is: hirdetni az Isten jóságáról szóló igét.

Te vagy az Jézus, aki *másokért odaáldoztad az életed*. Nemcsak beszéltél, hanem a föllépésedtől kezdve megszűntél létezni önmagad számára, nem voltak többé magán-ügyeid, magán-életed. Bemutattad a másokért élés önzetlen életformáját és életed szemléltető ábra volt a tanításodhoz. Ez a szemléltetés, Isten jóságának cselekedetekkel való bemutatása, "bizonyítása" lett életednek másik fő mozgatója és egyúttal tartalma.

Te vagy az Jézus, aki gyermekien könnyed, gondtalan életstílust mutattál és ajánlottál tanítványaidnak. Ti., hogy nem kell gondban lenni a megélhetés miatt, a betegséggel kapcsolatos szorongásokat feloldottad; a természeti csapásoktól való félelmet elvetted; megmutattad, hogy nem kell félni a hatalmasoktól, és a halálfélelmet is feloldottad. Te vagy az Jézus, aki megszabadítasz minket a "Jaj, mi lesz, ha...?" görcsétől.

Ugyanakkor te vagy az is aki *maximális követelményeket támasztasz*: Legyetek tökéletesek,

mint mennyei Atyátok, szeressetek úgy, mint Isten: ahogyan a tékozló fiú vagy inkább a megtérő fiú történetében megismertük az Atyát, sőt még ellenségeiteket is szeressétek!

Te vagy az Jézus, aki *alámerültél a szenvedésbe*. Kiteszed magad a meg nem értésnek, a fizikai és szellemi otthontalanságnak, az üldöztetésnek, a közvetlen életveszélynek, s végül önként belemerültél a kínszenvedésbe, amelyet teljes elhagyatottság kísér.

És végül te vagy az, akit követnünk kell, mert csak így tudjuk rendeltetésének megfelelően használni az életünket. Te vagy az Isten Fia.

*(Elhangzott a szendehelyi templomban,
2018 augusztusában)*

FARAGÓ FERENC TANNYAI SZILÁNKOK...

Álomkép. Gyakran a halottakról úgy álmodunk, hogy *élnék*; az élőkrol pedig úgy, hogy *meghaltak*.

A hízélgés a szeretetlenség sajátos formája, amely a szeretet képében tetszeleg.

Pesszimizmus: kiderült, hogy már nem derül ki.

A szenny és a piszok eltakarva is szenny és piszok marad.

Van, aki a *sötétben* fél - van, aki a *világosban*.

Akárkit is fest a festő, mindig *önarcképet* fest.

Újabban a bűnöket közmegegyezéssel, törvényesen és szervezeten követjük el.

Önző ember az, aki nincs tekintettel önmagára, így másokra sem.

Van, ami indokolható, van, ami nem és van, aminek nincs szüksége indoklásra.

A gyermeki lélek nem életkor kérdése.

Tertium datur. Ha az egyik épp olyan rossz, mint a másik, akkor van harmadik is.

Szolidaritás és irgalmasság. Aki nem emel fel senkit, azt nekem kell felemelni.

Rend csak egy van, *rendszer* számtalan.

Paradox. A dolgok folyton ismétlődnek, még sincs kétszer ugyanaz.

Az ember mindig *feljebb* van eggyel, mint ahogy van. Ám ezt mindig úgy kell megélnie, mintha mindig *lejjebb* lenne eggyel, mint ahogy van.

Az *Egy* és a *Végtelen* összeér, s közte van a *Semmi*.

A létezés olyan *tág* dimenzió, hogy abban minden más csak *részletkérdés*.

Gondolni *valamit* annyit tesz, hogy gondolni az *ellenkezőjét* is.

Az igazság sohasem *valósítható* meg: az igazság *megvalósul*.

Sivárság. A posztmodern kisembernek már sem *tragédiája*, sem *komédiája* nincs.

Nézni és *látni* sohasem ugyanaz.

...mert a főpap rájött, hogy Jézust nem lehet *legyőzni*, csak *megölni*.

A jelentős dolgok kis helyet foglalnak, a jelentéktelenek betöltik a teret.

Ha a világ egésze *anyagivá* válna, nem maradna belőle *semmi*.

Csak olyan dolgokra érdemes emlékezni, amelyek másvalamire is emlékeztetnek.

Igazság csak egy van – de az *igazságok* túl sokan vannak.

Távolságtartásra törekszünk, ám *közelségtartásra* lenne szükség.

Sokszor a vallás *vallástalanság* s a vallástalanság *vallás*.

Az emberiség nagy utazása: már az *Isten háta mögött* vagyunk...

Az életünk nem vers, ezért benne nem kell, hogy *rímeljén* minden.

Mindenből lettünk – mindenné leszünk.

Mennyország: „Van itt valaki?” – *Pokol*: „Mindenkiben van?”